

^KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır DİPLOMAT Heydər Əliyev

№ 16 (421) 28 May, Gulan - 3 İyun, Haziran sal 2018
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

28 MAY - AZƏRBAYCAN XALQ CÜMHURİYYƏTİ – 100

Səh. 2

Prezident İlham Əliyev ADA Universitetində keçirilən məzun günündə iştirak edib

Səh. 10

Şoreşa Gulanê berdewamiya qonaxa duyem ya Şoreşa İlonê ye

Səh. 10

Serok Barzanî: Xebata gelê Kurdistanê ti demê neşikiye û berdewam dibe

Səh. 3

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - Şərqdə ilk parlamentli respublika

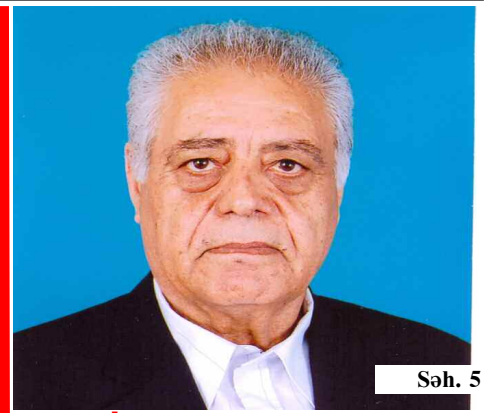
Səh. 15

Власти Турции отказались освободить кандидата НДП на время президентской кампании

Səh. 11

Hişyar Zêbarî: Encamên helbijartinê bêm hilweşandin aloziyek mezin dê derkeve!

Səh. 5

NƏRİMAN ƏYYUB - 80

“Rosneft” İraq Kürd Regional Rəhbərliyi ilə təbii qaz müqaviləsi imzalayıb

Səh. 5

Saziyên navnetewî çavdêriya hilbijartinên Tirkîyê dikin

Səh. 10

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Səh. 4

Турецкий суд утвердил шестнадцатилетний тюремный приговор для члена НДП

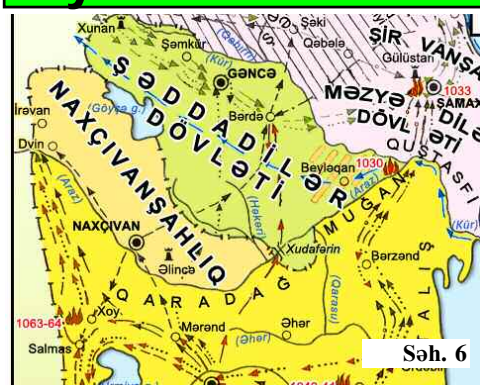
Səh. 14

DİTAM'dan cumhurbaşkanı adaylarına Diyarbakır daveti, Perinçek hariç

Səh. 7

Глава Комитета безопасности Анбара рассказал о своем похищении в Турции

Səh. 15

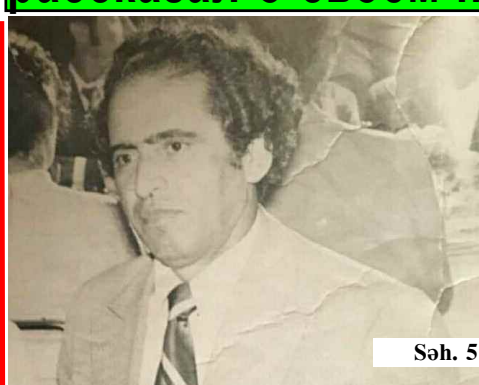
Səh. 6

A Z Ə R B A Y C A N D A ŞƏDDADİ KÜRD DÖVLƏTİ

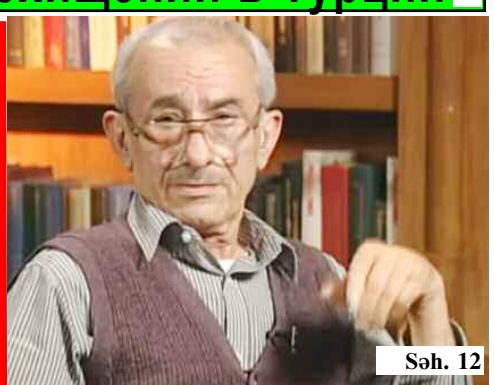
Səh. 11

Ciwan Haco: Kes nikare vîna Kurd bişkîne

Səh. 5

Laçının görkəmli ziyalılarından Salman Salahov

Səh. 12

Saziyên navnetewî çavdêriya hilbijartinên Tirkîyê dikin

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti - Şərqdə ilk parlamentli respublika

1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması Azərbaycan xalqının həyatına böyük və əlamətdar hadisə kimi əbədi daxil olmuşdur. Həmin tarix Respublika günü kimi təntənə ilə qeyd edilir.

1917-ci ilin fevralında Rusiyada monarxiya rejimi devrildi. Hakimiyyətə gələn Müvəqqəti hökumət Müəssislər Məclisinə seçkilər keçirdi. Lakin Müvəqqəti hökumət uzun müddət hakimiyyətdə qala bilmədi. 1917-ci ilin oktyabrında hakimiyyət çevrilişi baş verdi. Ona görə də Cənubi Qafqazdan Müəssislər Məclisinə seçilən deputatlar Rusiyaya gedə bilmədilər. Onlar 1918-ci il fevralın 14-də Tiflisdə Cənubi Qafqazın ali hakimiyyət orqanı olan

və Hacı Molla Səlim Axundzadə Azərbaycanın İSTİQLAL BƏYANNAMƏSİNİ qəbul etdilər.

İstiqlal Bəyannaməsi bütün türk-müsəlman dünyasında, ümumiyyətlə bütün Şərqdə ilk dəfə olaraq Azərbaycanda ən demokratik respublika idarə üsulunun - parlamentli respublikanın yaradılacağından xəbər verirdi. Azərbaycan Milli Şurasının İstiqlal Bəyannaməsində deyilirdi:

1. Bu gündən etibarən Azərbaycan xalqı hakimiyyət haqqına malik olduğu kimi, Cənub-Şərqi Zaqafqazıyanı əhatə edən Azərbaycan da tam hüquqlu müstəqil bir dövlətdir.

2. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin

canın şimal torpaqlarında dövlətçilik ənənələrimiz yenidən, özü də bu dəfə parlamentli respublika formasında dirçəldi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Parlamenti öz fəaliyyəti ərzində, o cümlədən 17 aylıq aramsız fəaliyyəti dövründə həyata keçirdiyi müstəqil dövlət quruculuğu təcrübəsi ilə, qəbul etdiyi yüksək səviyyəli qanunvericilik aktları və qərarları ilə Azərbaycan dövlətçiliyi tarixində, xüsusən də parlament mədəniyyəti tarixində dərin və zəngin iz qoymuşdur.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə parlamentçilik tariximiz iki dövrə ayrılır: birinci dövr - 1918-ci il mayın 27-dən noyabrın 19-dək davam etmişdir. Altı aya qədər davam edən bu müddət ərzində Azərbaycan Milli Şurası adı ilə fəaliyyət göstərən və 44 nəfər müsəlman-türk nümayəndədən ibarət olan ilk Azərbaycan Parlamenti çox mühüm tarixi qərarlar qəbul etmişdi. İlk Parlamentimiz 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycanın müstəqilliyini elan etmiş, ölkənin idarə olunmasını öz üzərinə götürmüş və tarixi İstiqlal Bəyannaməsini qəbul etmişdir. Azərbaycan Milli Şurasının o zaman çox mürəkkəb və həlledici bir tarixi məqamda Tiflisdə - Qafqaz canişininin iqamətgahında elan etdiyi İstiqlal Bəyannaməsi

Azərbaycan demokratiyası və parlamentarizm ənənələri tarixinin ən parlaq hüquqi sənədi olaraq bu gün də öz tarixi və praktiki əhəmiyyətini saxlamaqdadır. Milli Şura dövründə Azərbaycan Parlamentinin təsis toplantısı ilə birlikdə cəmi 10 iclası keçirilmişdir. İlk iclas - 1918-ci il mayın 27-də Tiflisdə, son iclas - 1918-ci il noyabrın 19-da Bakıda keçirilmişdir. Mayın 27-də Azərbaycan Milli Şurası təsis olunmuş, iyunun 17-də isə fəaliyyətini müvəqqəti dayandırır, 6 aydan gec olmayaraq Müəssislər Məclisi çağırılmaq şərti ilə bütün qanunverici və icraedici hakimiyyəti Müvəqqəti hökumətə vermişdi. Xalq Cümhuriyyəti hökuməti 1918-ci il sentyabrın 17-də Bakıya köçdükdən sonra Azərbaycan Milli Şurası noyabrın 16-da öz fəaliyyətini yenidən bərpa etmişdir. Noyabrın 19-da Azərbaycan Milli Şurası həmin il dekabrın 3-də Müəssislər Məclisinin - geniş tərkibli Azərbaycan Parlamentinin çağırılması haqqında qanun qəbul etdi və öz fəaliyyətini dayandırdı. Beləliklə, Azərbaycan Parlamenti öz fəaliyyətinin bu dövründə, daha doğrusu, Milli Şura dövründə Tiflisdə, Gəncədə və Bakıda fəaliyyət

və azadlıqlarının dolğun təmin olunduğu ən müasir hüquqi-demokratik dövlət yaratmaq məqsədi daşıyan çox mühüm qanunlar və qərarlar qəbul etmişdi. Bütün bu qanunlar və qərarlar, nəticə etibarilə, hakimiyyətin üç qolunun - qanunvericilik, icra və məhkəmə orqanlarının formalaşdırılmasına yönəlmişdi.

Birinci Dünya müharibəsində böyük dövlətlərin dünyanı bölüşdürmək uğrunda mübarizəsinin həlledici mərhələyə daxil olduğu və ölkənin başı üzərini yeni işğal təhlükəsinin aldığı çox mürəkkəb bir daxili və beynəlxalq tarixi şəraitdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Parlamenti öz fəaliyyətinin mühüm hissəsini dövlət müstəqilliyinin qorunub saxlanmasına və ordu quruculuğu məsələlərinə yönəltdi. Parlamentin bu sahədə qəbul etdiyi qanun və qərarların müzakirəsində Parlament üzvləri, bir qayda olaraq, həmrəylik və yekdillik nümayiş etdirdilər.

Çox mürəkkəb şəraitdə fəaliyyət göstərməsinə baxmayaraq, xalqımızın milli oyanışını əbədi etməyə çalışan Cümhuriyyət Hökuməti və Parlamenti elmin, təh-

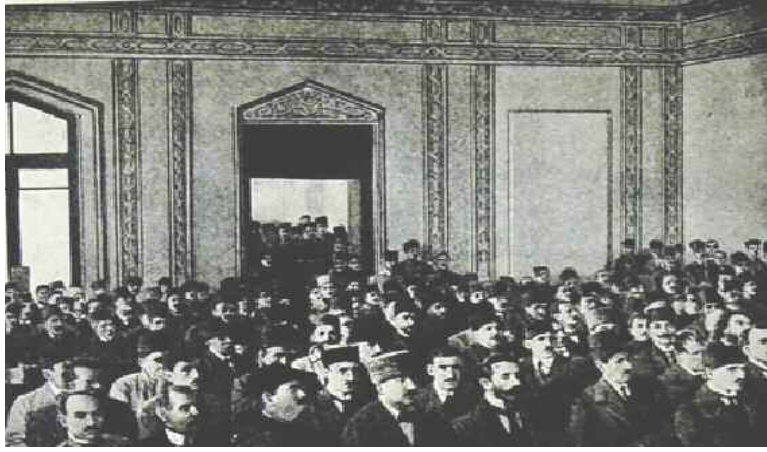
olmamışdı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə qonşu İranla da bir sıra saziş və müqavilələr imzalanmış və həmin sənədlər Parlamentdə təsdiq olunmuşdur.

Cümhuriyyət dövründə Azərbaycanda parlamentçilik ənənələri getdikcə möhkəmlənir və inkişaf edir, ən müasir parlament mədəniyyəti formalaşırdı. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin mövcud olduğu dövrdə, ümumiyyətlə 155 parlament iclası keçirilmişdir ki, bunun da 10-u Azərbaycan Milli Şurasının (27 may-19 noyabr 1918-ci il), 145-i isə Azərbaycan Parlamentinin fəaliyyət göstərdiyi dövrdə (7 dekabr 1918-ci il - 27 aprel 1920-ci il) olmuşdur.

Parlamentin müzakirəsinə 270-dən çox qanun layihəsi çıxarılmış, onlardan 230-a yaxını qəbul olunmuşdu. Qanunlar qızğın və işgüzar fikir mübadiləsi şəraitində müzakirə edilir, özü də yalnız üçüncü oxunuşdan sonra qəbul olunurdu.

Parlament qanunlarının hazırlanması, müzakirəsi və təsdiq olunmasında 11 fraksiya və qrupa mənsub olan millət vəkili iştirak edirdilər.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti

Parlamentin açılışı. Bakı, 1918, 7 dekabr

Zaqafqaziya Seymini-Zaqafqaziya parlamentini yaratdılar. Seymdə Müsəlman Fraksiyasının Müəssislər Məclisinə seçkilər zamanı Azərbaycanın, habelə bütün Cənubi Qafqazın bir milyondan çox türk-müsəlman seçicisinin səsini qazanmış 44 deputat təmsil edirdi. Müsəlman fraksiyası və ya müsəlman şurası, əslində, Zaqafqaziya müsəlman parlamenti funksiyasını yerinə yetirirdi.

Dövlət dumalarında olduğu kimi, Zaqafqaziya Seyminin də ən ardıcıl üzvləri Azərbaycan nümayəndələri idilər. Məhz onların tələbi ilə 1918-ci il aprelin 9-da Zaqafqaziya Seymi Zaqafqaziyanın müstəqilliyini elan etdi və Birləşmiş Zaqafqaziya Cümhuriyyəti yaradıldı. Lakin kəskin milli mənafə ziddiyyətləri Zaqafqaziya Seyminin və Zaqafqaziya Cümhuriyyətinin konkret addımlar atmasına imkan vermədi. Nəticədə 1918-ci il mayın 25-də gürcü nümayəndələr Seymdən çıxdılar və mayın 26-da Gürcüstanın müstəqilliyini elan etdilər.

1918-ci il mayın 27-də Müsəlman Fraksiyasının, yeni Zaqafqaziya müsəlman şurasının (Zaqafqaziya müsəlman parlamentinin) üzvləri də ayrıca iclas keçirdilər və Azərbaycanın müstəqilliyini elan etmək qərarına gəldilər. Bu məqsədlə Zaqafqaziya müsəlman şurası özünü Azərbaycan Milli Şurası, daha doğrusu, Azərbaycan Parlamenti elan etdi. Bununla, əslində Azərbaycanın tarixində ilk parlament yarandı və ilk parlamentli respublikanın bünövrəsi qoyuldu. Həmin iclasda Azərbaycan Milli Şurasının rəyasət heyəti və sədri seçildi. M. Rəsulzadə Milli Şuranın sədri oldu. Mayın 28-də Həsən bəy Ağayevin sədrliyi ilə Azərbaycan Milli Şurasının tarixi iclası keçirildi. İclasda iştirak edən Həsən bəy Ağayev (sədr), Mustafa Mahmudov (katib), Fətəli xan Xoyski, Xəlil bəy Xasmməmmədov, Nəsim bəy Yusifbəyli, Mir Hidayət Seyidov, Nəriman bəy Nərimanbəyov, Heybət Qulu Məmmədbəyov, Mehdi bəy Hacınski, Əli Əskər bəy Mahmudbəyov, Aslan bəy Qardaşov, Sultan Məcid Qasianzadə, Əkbər Ağə Şeyxülislamov, Mehdi bəy Hacıbababəyov, Məmməd Yusif Cəfərov, Xudadad bəy Məlik-Aslanov, Rəhim bəy Vəkilov, Həmid bəy Şahtaxtinski, Firudun bəy Köçərlinski, Camo bəy Hacınski, Şəfi bəy Rüstəmbəyov, Xosrov Paşa bəy Sultanov, Cəfər Axundov, Məhəmməd Məhərrəmov, Cavad Məlik-Yeqanov

idarə forması Xalq Cümhuriyyətidir.

3. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti bütün millətlərlə, xüsusilə qonşu olduğu millətlər və dövlətlərlə mehriban münasibətlər yaratmaq əzmindədir.

4. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti milliyətindən, məzhəbindən, sinfindən, silkindən və cinsindən asılı olmayaraq öz sərhədləri daxilində yaşayan bütün vətəndaşlarına siyasi hüquqlar və vətəndaşlıq hüququ təmin edir.

5. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti öz ərazisi daxilində yaşayan bütün millətlərin sərbəst inkişafı üçün geniş imkanlar yaradır.

6. Müəssislər Məclisi toplanana qədər Azərbaycanın başında xalqın seçdiyi Milli Şura və Milli Şura qarşısında məsuliyyət daşıyan Müvəqqəti hökumət durur.

Azərbaycan Milli Şurası həmin iclasında, eyni zamanda, bitərəf Fətəli xan Xoyskinin başçılığı ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ilk Müvəqqəti hökumətinin tərkibini də təsdiq etdi. İlk Müvəqqəti hökumət bu tərkibdə idi: Fətəli xan Xoyski - Nazirlər Şurasının sədri və daxili işlər naziri; Xosrov Paşa

Xarici ölkələrə təhsil almağa göndərilən gənclər

bəy Sultanov - hərbi nazir; Məmməd Həsən Hacınski - xarici işlər naziri; Nəsim bəy Yusifbəyli - maliyyə naziri və xalq maarifi naziri; Xəlil bəy Xasmməmmədov - ədliyyə naziri; Məmməd Yusif Cəfərov - ticarət və sənaye naziri; Əkbər Ağə Şeyxülislamov - əkinçilik naziri və əmək naziri; Xudadad bəy Məlik-Aslanov - yollar naziri və poçt-teleqraf naziri; Camo bəy Hacınski - dövlət nəzarətçisi.

Beləliklə, Birinci Dünya müharibəsinin gedişində və Romanovlar mülkəyyətinin devrilməsi nəticəsində yaranmış çox mürəkkəb bir tarixi şəraitdə Azərbay-

göstərmişdir.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin parlamentçilik tarixində ikinci dövr və ya Bakı dövrü 1918-ci il dekabrın 7-dən 1920-ci il aprelin 27-dək - cəmi 17 ay davam etmişdir. İlk iclas - 1918-ci il dekabrın 7-də, son iclas - 1920-ci il aprelin 27-də keçirilmişdir. Bu dövrdə Parlamentin cəmi 145 iclası olmuşdur. Bütün bu iclaslarda Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Parlamenti İstiqlal Bəyannaməsinin müəyyən etdiyi prinsiplərə sadıq qalaraq və konkret tarixi şəraiti nəzərə alaraq ölkənin ərazi bütövlüyünü təmin etmək və müstəqilliyini qoruyub saxlamaq, insan haqları

Paris sülh konfransında iştirak edən Azərbaycan nümayəndə heyəti. Paris, 1919.

silin və xalq maarifinin, səhiyyənin inkişafını diqqət mərkəzində saxlayırdı. Ölkənin hər yerində müxtəlif pillədən olan məktəblər, gimnaziyalar, qız məktəbləri, uşaq bağçaları, qısa müddətli müəllim kursları, kitabxanalar açılır, kənd yerlərində xəstəxana və feldşer məntəqələri şəbəkəsi yaradılır, yoluxucu xəstəliklərə qarşı mübarizə aparılırdı. Bu baxımdan Parlamentin 1919-cu il sentyabrın 1-də Bakı Dövlət Universitetinin təsis olunması haqqında qəbul etdiyi qanunu xüsusi qeyd etmək lazımdır. Milli universitetin açılması Cümhuriyyət xadimlərinin doğma xalq qarşısında çox mühüm tarixi xidməti idi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Parlamenti və Hökuməti ölkənin başı üstünü alan xarici müdaxilə təhlükəsini sovuşdurmaq məqsədilə gənc respublikanın beynəlxalq aləmdə tanınması üçün də böyük iş aparırdı. Bununla bağlı olaraq Cümhuriyyət Parlamenti 1918-ci il dekabrın 28-də Parlamentin sədri Ə.Topçubaşovun başçılığı ilə Paris sülh konfransına xüsusi nümayəndə heyətinin göndərilməsi haqqında qərar qəbul etmişdi. Görkəmli dövlət xadimi Ə.Topçubaşov ağır çətinlikləri dəf edərək Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bir sıra böyük dövlətlər tərəfindən de-fakto tanınmasına nail olsa da, XI Qızıl Ordunun Şimali Azərbaycanı işğal etməsi ilə onun bu sahədəki fəaliyyəti yarımçıq qaldı.

Azərbaycan Parlamentinin və Cümhuriyyət Hökumətinin daim böyük diqqət yetirdiyi problemlərdən biri də yaxın qonşularla münasibətlər və sərhəd məsələləri olmuşdur. Aparılan çox gərgin işdən sonra Gürcüstanla münasibətlər nizama salınsa da, Ermənistan hökumətinin böyük ərazi iddiaları üzündən Azərbaycan-Ermənistan münasibətlərini normal məcraya yönəltmək mümkün

Parlamentinin 11 komissiyası var idi.

Parlamentin fəaliyyəti xüsusi olaraq bir məqsəd üçün hazırlanmış nizamnamə - «Azərbaycan Parlamentinin nakazı (təlimatı)» əsasında idarə olunurdu.

Sovet Rusiyasının hərbi müdaxiləsi və XI Qızıl Ordu hissələrinin qanlı hərbi əməliyyatları nəticəsində Şimali Azərbaycan yenidən Rusiyanın tərkibinə qatılma da, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti xalqımızın azadlıq hərəkatı tarixində dərin iz qoydu. Cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti sübut etdi ki, ən qəddar müstəmləkə və repressiya rejimləri belə, Azərbaycan xalqının azadlıq ideallarını və müstəqil dövlətçilik ənənələrini məhv etməyə qadir deyildir.

Azərbaycan xalqının tarixində ilk Parlamentli respublika olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti, eyni zamanda, bütün Şərqdə, o cümlədən türk-islam dünyasında ilk demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət nümunəsi idi.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti özünün siyasi quruluşuna, həyata keçirdiyi demokratik dövlət quruculuğu tədbirlərinə, həmçinin qarşısına qoyduğu məqsəd və vəzifələrə görə də Avropanın ənənəvi demokratik respublikalarından heç də geri qalmırdı.

Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xalqımızın dövlətçilik və ictimai-siyasi fikir tarixində rolu misilsizdir.

Cəmi 23 ay yaşamasına baxmayaraq, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti sübut etdi ki, Azərbaycan xalqı müstəqil yaşamağa, öz dövlətçilik ənənələrini bərpa etməyə qadirdir.

Azərbaycan xalqı 1991-ci ildə öz dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin ideallarını davam etdirirək bu tarixi varislik üzərində yeni müstəqil Azərbaycan dövlətini yaratmışdır.

1905-06-cı illərdə erməni-müsəlman davasında kürd xalqının rolu

Əvvəli ötən saylarımızda

Bu qovğa qalxarkən müsəlman bazarında olan erməni sövdəgər və sənətkarları qorxuya düşüb dükənləri bağladılar. Onların bəzisi dükənlərin içərisində gizləndilər, bəziləri isə müsəlmanların evlərinə pənah gətirdilər. Müsəlmanlar onlara pənah gətirən erməniləri hörmətlə qarşılayaraq evlərində gizlədib mühafizə etdilər. Elə ki, gecə oldu, bazar darğası (polisi) İsmayıl bəy müsəlman bazarındakı dükənlərdə gizlənməmiş erməniləri ordan çıxarıb, dükənləri bağladı, onları isə evlərinə aparıb orda saxladı. Beləliklə, müsəlmanlar dəstələrə bölündükdən sonra əllərində silah nəyə çəkə-çəkə erməni məhəllələrinə tərəf üz qoydular.

Otuz ildən bəri ermənilər tədarük etdikləri və evlərdə, məxfi yerlərdə, qəbiristanlıqda, kilsələrdə, qayalıqlarda gizlətdikləri müxtəlif növ silahları bu gün aşkara çıxararaq müsəlmanlara tərəf yönəlmişdilər. Həmin silahlara sarıaraq müxtəlif səngərlərdən, evlərin pəncərələrindən və gizli yerlərdən küçə ilə gəlib- gedən, evlərin balkonlarında dayanan və görünən böyük-kiçiyi gülləyə tuturdular.

Erməni məhəlləsi şəhərin hündür yerində olduğundan və müsəlman məhəllələri aşağı yerində yerləşdiyindən onların mövqeyi daha əlverişli idi.

ƏLAVƏ: Şuşakəndin və Keşiş kəndinin erməniləri müsəlman məhəllələrinin müqabilində Topxana deyilən yerdə səngərlər tərtib etmişdilər. Odur ki, ermənilər həmin kəndlərdən gəlib bu səngərlərdən də müsəlmanları atəşə tuturdular. Bütün bu hazırlığa baxmayaraq, Allah-təalanın köməyi ilə heç bir iş görə bilmədilər.

Müsəlmanlar da bir neçə yerdə səngərlər tərtib etmişdilər. Birinci səngər Vəzirzadələrin evinin qabağında, ikinci səngər isə Həsə Həsən Qaraşirzadənin evinin içində və baş tərəfində idi. Bu səngərləri tərtib edən və onların başçısı Abbas bəy Talib bəy oğlu idi. Üçüncü səngər isə Məşədi Kərimin və erməni Xaçatur oğlunun evləri idi. Bu səngərləri yaradan və onların rəhbəri bizim Mir İbrahim Ağamirzadə idi. Dördüncü səngər isə Ağadədəlidə idi. Onun da böyüyü və rəhbəri Əfrasiyab Hacı Əzim oğlu idi. Beşinci səngər Təzə məhəllədə yerləşirdi. Onun rəhbəri isə Məşədi Abış Bəylər bəy oğlu idi. Altıncı səngər isə mərhumə Gövhər ağanın evi və həyəti idi. Bu səngərin rəhbəri və istiqamətvericisi cənab Axund Molla Şükür idi.

Şəhərin ayanları və nücəbələri şəhər sakinlərini, cavanları və igidləri müdafiəyə qaldıraraq

səngərlərə göndərirdilər. Özləri də tez-tez gəlib səngərlərə baş çəkib gedirdilər. Xüsusən cənab Nəcəfqu-

Mir Möhsün Nəvvab

lu ağa, cənab Şeyx Hüseyin və cənab Axund Molla Qasım tez-tez bütün səngərlərə baş çəkir, xalq cəsarətlə müdafiə olunmağa ruhlandırır dılar. Molla Qasım paltarını dəyişərək döyüşçü libası geyinmiş halda, tüfəng çiyində dəstə-dəstə Qala və Çöl cavanlarını götürüb «Ya Əli!» nəəsi çəkə-çəkə səngərləri gəzir, döyüşçüləri ruhlandırmaq üçün heyrətamiz sözlər və şüarlar deyirdilər. Ermənilər hündür evlərdən və səngərlərdən müsəlman binalarını və küçələrini gülləbaran edir, xalqın gediş-gəlişinə mane olurdular.

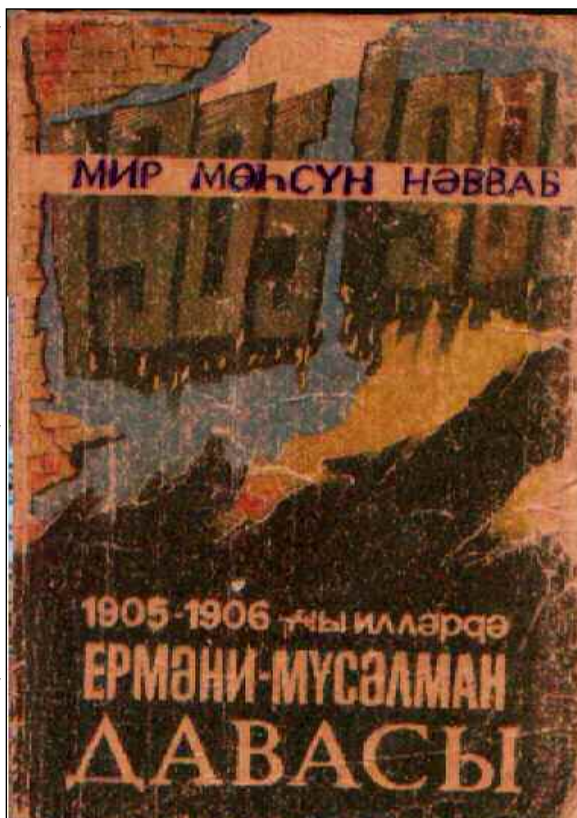
Müsəlman tərəfdən isə İran konsulunun müavini Ağa Məmmədcəfər də cavanlarla məscidlərin minarələrinə çıxıb gözə görünən erməni quldurlarını güllə ilə vurub həyatlarını kəsirdilər.

Davanın ilk günü müsəlmanlar səngərlərdən güllə atmaqla erməniləri məşğul etdilər. Müsəlman səngərlərinin yaxınlığındakı erməni evlərinin bir parasının sakinləri qaçmış, bir parası isə darvazaları bağlayıb içəridə gizlənməmişdilər. Müsəlmanlar səngərlərinin qarşısında olan həmin evlərin divarlarını linglə dəşib içəri daxil olub, od vurub yandırdılar. Od vurulmuş evlərin hamısını alov bürüdü. Ərşə qalxan alov ətraf kəndlərdən və qayalardan görünürdü. İkinci gün ermənilərin evlərini yandıraraq onları geri oturdular. Üçüncü gün ikinci və üçüncü səngərin igidləri Xoca Söhrab kilsəsi adlanan Böyük kilsəyə çatdılar. Evlərə düşmüş yanğın artıq gəlib Təzə kilsənin ətrafına çatmışdı. Ermənilər ordan da geri çəkildilər.

Dördüncü səngərin cavanları isə gəlib Cəmsid bəyin evinə çatdılar.

Bir para adam Cəmsid bəyin və Bəhram bəyin evlərinin yandırılmasını məsləhət görmədilər. Çünki Şahnəzərovlar həmişə müsəlmanların dostu olublar. Buna görə də onlara hörmət əlaməti olaraq evləri yandırılmasın. Lakin qabaqcadan qərara alınmışdı ki, hansı evdən müsəlmanların üzərinə güllə atıldı, o ev mütləq tar-mar edilməlidir. Cəmsid bəyin evinin balkonundan isə iki minə qədər güllə atılıb. Bu güllələrdən bir neçəsi uşaqlara dəyib yaralayıb. Yüz güllədən artıq isə məscidin taxtapuşuna, minarələrinə dəyib dəşibdi. Bundan başqa bizim hörmətli seyidimiz Mir Möhsün Ağanın hücrəsinin pəncərəsinə on iki güllə vurulub deşik-deşik edilmişdi. Amma yenə hörmət əlaməti olaraq evi yandırmayıb getdilər. O evin ətrafında qəbiristanadək od vurdular. Külək vasitəsilə ətraf evlərdən Cəmsid bəyin evinə də od düşüb yandı. Bəhram bəy və Qriqor bəyin evləri də alovların cənginə keçdi.

Cavanlar evlərə od vurduqdan sonra qəbiristanlıqdan keçib yaxınlıqda yerləşən bir erməni fahişəxanasına çatdılar. Fahişəxananın darvazasını sındırıb evə on yerdən od vurdular. Orada olan erməni fahişələrinin bir neçəsi öldü, bir neçəsi isə bayıra qaçaraq müsəl-

man döyüşçülərinin ayağına sərilərək aman istədilər. Döyüşçülər onları bağışladılar.

Üçüncü gün hər bir müsəlman kəndindən yeddi yüzə yaxın atlı və piyada köməyə gəldi. Onlar səngərlərə paylanaraq döyüşü davam etdirdilər. Bu davadan əvvəl erməni tayfası məktəb tikdirirdi. Həmin binanın tikintisində on səkkiz nəfər

İran müsəlmanlarından fəhləlik edirdi. Dava başlayan kimi bina sahibi onları bir evə dolduraraq heç yana çıxmamalarını tapşırırdı və bildirdi ki, əks təqdirdə ermənilər onları görsələr, hamısını öldürəcəklər, sonra vaxt tapıb sizi yola salar. Onlar da bu erməninin sözüne inanıb o evdə gözləməli olurlar. İranlı fəhlələrdən biri erməninin sözüne inanmayıb nə yollasa sonradan qaçıb canını qurtarır. Ev sahibi isə axşam ermənilərə xəbər verib onlarla birlikdə İran fəhlələri gizlənən evə gəlirlər. Qələmlə yazılması qeyri-mümkün olan erməni vəhşiliyi nəticəsində orada olan 17 nəfər İran fəhləsi böyük zülm və işgəncə ilə öldürülür. Ermənilər onların başına mismar çalaraq əzdikdən sonra cəsədlərini bir dəreyə ataraq üstlərini peyinlə basdırmışlar.

Müsəlmanlar əhvalatdan xəbərdar olduqdan sonra gedib onların cəsədlərini çıxarıb gətirirlər. Onların bəzilərinin cəsədləri parça-parça olduğundan təyəmmüm (təmizləyib) edib o birilərinə qusul verib kəfəyə tutdular və hörmətlə Cıdır düzündə dəfn etdilər.

Qalaya kənd yerlərindən köməyə gəlmiş atlılar dalbadal şəhərə daxil olduqdan sonra dəstə-dəstə olub səngərlərə və keçidlərə doluşdular. Bir azdan sonra «Ya Əli!» nəəsi çəkib hücumə keçdilər. Onlar erməniləri geri oturdub evlərinə və dükənlərinə od vurub yandırdılar. Hər hansı erməni qaraltısı görürdülərsə, gülləbaran edirdilər. Ermənilər get-gedə geri çəkilib, müsəlmanlar isə qələbə ilə irəliləyirdilər. Həmin gün səs-küy, çığırtı və «Ya Əli!» sədələri, tüfənglərin gurultusu və ermənilərin qışqırtısı yeri-göyü lərzəyə gətirirdi. Yanan evin və dükənlərin alovu və tüstüsü kəhkəşana yetişmişdi. Həmin günün gecəsi yanan evlərin işığına neçə mil məsafədə kağız yazıb-oxumaq mümkün idi. Vəzirzadələrin evlərinin qabaq səmtinə od vura-vura gedirdilər. İki yolun ortasında bir ev var idi. Müsəlmanlar ona da od vurmaq istəyərkən bir nəfər evdən çıxıb onların yanına gəldi və iztirabla cavanlardan xahiş etdi ki, Allah xatirinə bu evi yandırmayın! Çünki mən bu evi icarəyə götürmüşəm və külfətim hal-hazırda burada yaşayır, bütün mal-dövlətim bu evdədir. Cavanlar həmin müsəlman kişinin dediklərindən sonra buyurdular ki, bütün evlərdən çox bu evi odlamaq fikrində idik. Çünki bir erməni bu evin altında şirəxana (tiryək çəkilən yer) dükanı düzəltdi.

Ardı var

Səhifəni hazırladı: Tahir Süleyman

NƏRİMAN ƏYYUB – 80

İstedatlı şair Nəriman Əyyub 20 may 1938-ci ildə Qərbi Azərbaycanın Vədi rayonu Mirzik kəndində anadan olub. İki yaşında olanda həmin rayonun Kotanlı kəndinə

köçüblər. Orada uşaqlığını keçirib. İkinci sinifi bitirəndən sonra Azərbaycana köçürülüblər. Yevlax rayonu Nərimanabad kəndində məskunlaşılıblar. Orada orta məktəbi bitirib. Ailə vəziyyəti ilə əlaqəli məktəbə gedə bilməyib. Sonralar Azərbaycan Dövlət Unversitetinin Filologiya fakültəsini qiyabi bitirib. Orta məktəbdən ədəbi yaradıcılıqla məşğul olub. Yevlax rayonu "Təşəbbüs" qəzetində müstəfə şeirlər dərc olunub. Sovetlər dövrü kitab təşir etdirmək o qədər də asnd deyildi. Şükürlər olsun ki suveren dövründə Nəriman Əyyub 21 kitab nəşr etdirib. Bu kitablarda 34 poeema, minlərlə rubai, qoşma, gəraylı, bayatılar, qəzəllər və sairə səpkili əsərlər

həşr olub. "Ana fəryadı", "Qışqançılıqdan qətl", Sağalmaz yara", "Namus", "Dirilən Cəfər", "Qəhrəman Mübariz", "Ağır ağır" və bir çox şerlər Qarabağ müharibəsinə həsr olunub. Digər kitabları isə aşağıda olanlardı. "vedinin yanı dağlar, arxamca baxıb ağlar", "Sənsiz" Vedili dünyam", "Ana", "Ata", "Bənövşə", "Kəpəz", "General", "Qəmdə qəm", "Haray", "Vətən", "Kapital" "Zakir" "Şəhid Xocalı" "Kor oldu zamanə görmədi məni". Şair Nəriman Əyyubun yaradıcılığı çox geniş və müxtəlif səpkilidir.

Onun hələ orta məktəbdə oxuduğu zaman Vədi xanı "Xanlar Xan" adlı mənzum dramı da "General" kitabında nəşr olub. AZB-nin üzvü, "Qızıl qələm" mükafatı laurentı və Prezident tərəfindən verilmiş "Tərəqqi" medalı almışdır.

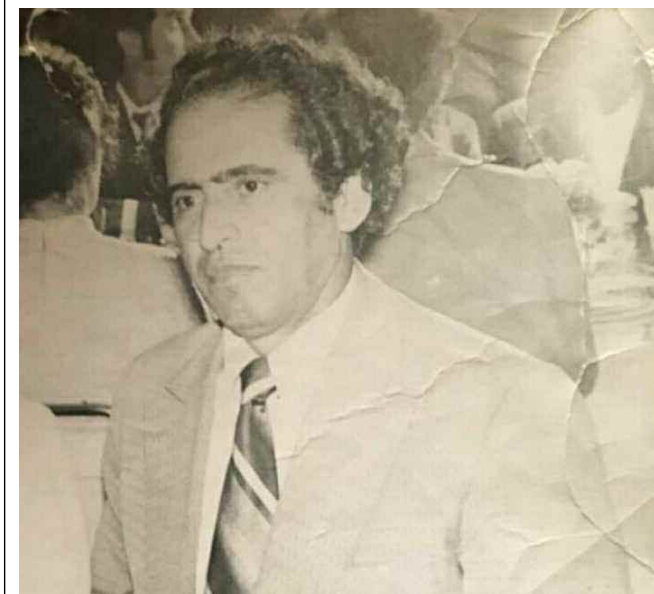
Laçının görkəmli ziyalılarından Salman Salahov

Salman Salahov (Şəlvədərəli) 1929-cu ildə Laçın rayonunun Şəlvə kəndində anadan olubdur.

1951-ci ildə ADU-nun filologiya fakültəsini bitirib, 1964-cü ildə filologiya elmləri namizədi elmi dərəcə alıb. Hazırda N.Tusi adına adına Universitetin fəlsəfə kafedrasının dosenti olub.

Mənalı ömür

Zəngəzur dağlarının yorulmaz səyyahı, böyük idrak sahibi, mənəvi zəka sərvətlərinin dərin təhlilçisi,

Laçın elinin fəxri ziyalı, həyata xeyirxah əməllər üçün gəlmiş, şəərəflə yaşayıb, gələcək nəsillərə böyük yadigarlar qoymuş, alim, şair, mütəfəkkir Salman Salahov öz ömrünün kamil dövrünü yaşamışdır.

Salman Şəlvədərəli elə bir mənalı ömür yaşamışdır ki, gələcək nəsillər onun böyük əməlləri ilə fəxr edəcəklər. Bu vətənpərvər insan yaşadığı elin çayları üstündən böyük körpülər saldırmış, anadan olduğu dünyanın dilbər guşəsi Şəlvə kəndinin dağ döşlərində minlərlə keyfiyyətli meyvə ağacı əkdirmişdir. Ömrünün bu dövrlərində bacarıqlı təsərrüfatçı olmağın sirlərini gənc nəsillə kamilliklə öyrətməmişdir. O, yatmış idrakların oyanmasında misli görünməmiş marifətçi ideyaları yaymışdır.

Böyük pedaqoq

Nümunəvi əxlaq, tam bilik, əxlaq və biliyi dinləyiciyə kamil çatdırmaq səriştəsi Salman Şəlvədərəlini cəmiyyətdə nüfuzlu bir şəxsiyyət kimi tanıtmışdır.

O hələ Laçın şəhər orta məktəbində direktor işləyərkən məktəbdə dəmir intizam yaratmağa nail olmuşdur.

Təcrübəli İdris Xəlilov, Sultan Zeynalov, Əliş Tarverdiyev, Qərənfil Cabbarova, Şəfiqə Baxışova, Marış Tarverdiyeva kimi müəllimlərin pedaqoji qabiliyyətlərini ciddi səfərbər edərək dərs mənimsənilməsinin keyfiyyətini yüksəltmişdir. Bu vaxtlar Laçın şəhər orta məktəbinin səs soracağı Zəngəzurun bütün məktəblərinə yayılmışdır. Marif naziri Mehdişadə bu məsələni eşidərək Laçına gəlmiş, məktəblə yaxından tanış olmuş, çox razı qaldığını bildirmişdir.

Salman Salahovun məktəb direktoru işlədiyi müddətdə şagirdlər 18 qızıl, 17 gümüş medal almağa müvəffəq olmuşdular. Bu hadisə nəticədə Laçından institutlara tələbə axınına böyük təkan bermişdir.

Salman müəllim o vaxtların əlaçı şagirdləri Tofiq, Validə, Roza, Tamilla, Sabir, Vaqif ilə bu gün də fəxr edir. Çünki onların hamısı indi cəmiyyətimizin fəal qurucularındandır.

İti zəhin, güclü qələm sahibi

Oxucular Salman Şəlvədərəlini iti zehni, güclü qələm sahibi kimi tanıyırlar. Böyük alim, "Ailənin mənəvi əsasları" kitabının, 300-dən artıq elmi-ədəbi, fəlsəfi məqalələrin müəllifidir.

Onun ensiklopedik mütəfəkkir Cəlil Məmmədqu-luzadə barədə " Milli xəstəliklər loğmanı", Səməd Vurğun haqqında " Böyük fəlsəfi poeziya dühası" kimi sanballı əsərləri çapa verilmişdir.

Salman Şəlvədərəli Zəngəzur sərvətlərinin böyük tədqiqatçısı kimi tanınmışdır.

Salman Salahov 19 dekabr 2002-ci ildə Bakı şəhərində vəfat etmişdir.

Erməni və kürd kartı ilə şok plan

Türkiyədən bu bölgəni ayırmağa qərar verdilər

Mayın 14-də ABŞ-ın Təl-Əvivdəki səfirliyinin Qüdsə köçürülməsi və 62 fələstinlinin İsrail hərbiçiləri tərəfindən öldürülməsinə Ankaranın sərt reaksiya göstərməsi Türkiyə və İsrail arasında münasibətləri daha da gərginləşdirdi. İsrail Türkiyənin sərt reaksiyasına cavab olaraq erməni və kürd kartlarından istifadə etməyə qərar verib.

Publika.az xəbər verir ki, mayın 23-də İsrail parlamenti (Knesset) 1915-ci il hadisələrinin "erməni soyqırımı" kimi tanınması məsələsinin geniş müzakirəyə çıxarmağı qərara aldı.

Təklifin müəllifi, sol təmayüllü "Mereç" partiyasının lideri Tamar Zandberqdir. Bildirilir ki, əvvəlki illərdə irəli sürülərək qarşısı alınan təşəbbüslərdən fərqli olaraq, qərar bu dəfə hökumət tərəfindən etirazla qarşılanmayıb. Maraqlıdır ki, qərar Knessetin 120 deputatından yalnız 16-nın iştirak etdiyi iclasda qəbul edildi. Qanun layihəsi ilə bağlı ümumi müzakirənin tarixi hələlik təyin olunmayıb.

Türkiyə ilə münasibətlərin pozulduğu zamanlarda erməni

kartından istifadə etməyə cəhd göstərən İsrail bununla kifayətlənmək niyyətində deyil.

İsrail parlamentinin ifrat sağçı millət vəkillərinin "kürd xalqının müstəqilliyinin tanındığı" (ölkənin

Türkiyə hökumətinin və Rəcəb Tayyib Ərdoğanın son həftələr İsrailə qarşı sərgilədiyi davranış İsrail ilə Türkiyə arasındakı əlaqələrin yenidən nəzərdən keçirilməsini tələb edir. İsrail

cənubi-şərq bölgəsi nəzərdə tutulur –red.) bir başqa qanun layihəsinin qaralama mətni üzərində işə başladığı bildirilir. Türkiyənin "Habertürk" qəzetinin xəbərinə görə, Oded Forer qanun layihəsinin müəlliflərindəndir.

"Kürd xalqı illərdir çətinlik çəkir.

Türkiyədəki kürd bölgəsinin müstəqilliyini tanıyaraq bir katalizator vəzifəsini yerinə yetirməlidir", - o deyib.

Təşəbbüslər Ankarada sərt reaksiya ilə qarşılanıb. "Habertürk"lə danışan mənbələr İsrailin odla oynadığını bildiriblər. **publika.az**

"Rosneft" İraq Kürd Regional Rəhbərliyi ilə təbii qaz müqaviləsi imzalayıb

Rusiyanın ən böyük neft istehsalçısı olan "Rosneft" İraq

xəbər verir ki, müqavilə Peterburq Beynəlxalq İqtisadi Forumu

etdirəcək və bölgədə bir təbii qaz boru kəmərinin inşasını həyata keçirəcək. Tərəflər Şimali İraqda təbii qaz bazarının inkişaf etdirilməsi üçün birgə plan hazırlayacaq.

Qeyd edək ki, neft tədarükünə dair razılaşma çərçivəsində "Rosneft" keçən il İKRR-yə ilkin olaraq 2,1 milyard dollar ödəyib. Tərəflər Şimali İraqdakı 5 blokda neft axtarışına başlayacaq. Bundan başqa, "Rosneft" İKRR-dən neft almağa razılıq verib, lakin rəsmi Bağdad hökuməti bu sazişin etibarsız olduğunu elan edib. Rusiya Orta Şərqdəki fəaliyyətini son dövrlərdə enerji layihələri ilə artırmağa çalışır. "Rosneft" Şimali İraqda ən çox sərmayə yatırın xarici şirkətlər arasında yer alır. **azertag.az**

Kürd Regional Rəhbərliyi (IKRR) ilə təbii qaz müqaviləsi imzalayıb. AZƏRTAC "Rosneft"ə istinadla

zamanı imzalanıb. Müqaviləyə əsasən, "Rosneft" ilə İKRR Şimali İraqda təbii qaz ticarətini inkişaf

AZƏRBAYCANDA ŞƏDDADI KÜRD DÖVLƏTİ

Azərbaycan tarixən çox millətli ölkə kimi tanınmışdır. Əlverişli coğrafi mövqeyə malik olan Azərbaycanda müxtəlif etnik mənşəyə malik olan xalqlar əsrlər boyu birlikdə yaşayaraq müasir Azərbaycan xalqının formalaşmasında yaxından iştirak etmişlər. Antik Yunan Roma müəllifləri Miletli Hekatey, Lamp-saklı Xaron, Lidiyalı Ksanf, Herodot, Knidli Ktesi, Ksenofont, Strabon, Tit Livi və s. Azərbaycanda yaşayan müxtəlif tayfalarından bəhs etmişlər. Məşhur yunan coğrafiyaçısı Strabon (e. ə. 63-b. e. 23-cü illər) Albaniyada (müasir Azərbaycan Respublikası) yaşayan 26 tayfanın adını çəkir. Pəhləvi, qədim erməni, ərəb, fars, Suriya mənbələri Azərbaycanda yaşayan müxtəlif dillərdə danışan xalqlar barədə məlumat verir. Ərəb müəllifi İbn Hövqəl Qablı (Qafqaz) dağlarında 360 dildə danışıldığını göstərir. Digər məşhur ərəb səyyah-coğrafiyaşünası və tarixçisi əl-Məsudin yazdığına görə Qafqazda hər birinin öz hökmdarı və başqalarının anlamadığı dili olan 72 xalq yaşayır.

İrandilli xalq olan kürdlər Azərbaycanın aborigen sakinləri olub qədim dövrlərdən müasir Azərbaycan və Ermənistan ərazilərində yaşamışlar. Mənbələrdə kürdlər müxtəlif adlarla yad edilmişdir. Məsələn, qədim erməni mənbələrində kürdlər daha çox marlar (midyalılar) adlanır. Sasanilərin hakimiyyəti dövründə (III-VII əsrlər) kürdlər regionun əsas etnik ünsürlərindən biriydi. Təsədüfi deyil ki, ərəb mənbələri Şirvan və həttə Dərbənddə də kürd məskənlərinin olmasından bəhs edirlər. Ərəb işğalı prosesində ərəblərlə azərbaycanlılar arasında bağlanan müqavilədə Balasakan və Savalan kürdlərinin adlarının çəkilməsi kürdlərin yadlillərə qarşı mübarizəsini və əsas etnik qüvvələrdən biri olmasını göstərir. Təsədüfi deyil ki, Ərəb xilafətinin parçalanması nəticəsində yaranan feodal dövlətlərinin əksəriyyətində hakim sülalələr kürd mənşəli tayfalar olmuşlar. Hətta türk mənşəli Sacilər dövlətinin (889-941-ci illər) sonuncu hökmdarı Deysem ibn İbrahim ibn Şadluyə mənşəcə kürd olmuşdur. Belə tanınmış kürd sülalələrindən biri də Azərbaycanın və bir sıra qonşu ölkələrin hərbi siyasi tarixində fəal rol oynamış Şəddadilər sülaləsidir. Bu sülalə X əsrin ortalarından XII əsrin sonunadək Cənubi Qafqazın Gəncə, Arran-Naxçıvan, Dvin və Ani əmirliklərində hakimiyyət başında olmuşlar. Görkəmli Azərbaycan tarixçisi, t. e. d. professor M. X. Şərifli 1978-ci ildə nəşr olunmuş "IX əsrin ikinci yarısı- XI əsrlərdə Azərbaycan feodal dövlətləri" monoqrafiyasında Şəddadilər dövləti haqqında qiymətli məlumatlar verir. Üstündən xeyli vaxt keçməsinə baxmayaraq ilk mənbələr əsasında yazılmış bu əsər öz əhəmiyyətini ini də saxlayıb. Bu sayımızdan başlayaraq bu əsərin Şəddadilər dövlətindən bəhs edən hissəsini

bəzi dəyişiklik və əlavələrlə diqqətinizə çatdıracağım.

Gəncə Şəddadilər dövləti X əsrin II yarısında əmələ gəlmişdir. Bu dövlətin ərazisi əsas etibarilə şimalda Kür çayı, cənubda Araz çayı, şərqdə Beyləqan nahiyyəsi, qərbdə Xunan qalasına (Al-İstakhr. Kitab Masalik al-Mamalik, ed. de Goeje, BGA, t. I Lugd. Batav, 1870, səh. 193) qədər uzanan Arran torpaqlarını əhatə etmişdir. Məlum olduğu kimi, Arran vilayətinin ərazisi ayrı-ayrı dövrlərdə öz sərhədlərini dəyişmişdir. İstəxi Arran vilayətindən bəhs edərkən göstərir ki, Arranın sərhədi Dərbənddən Tiflisə və

dillərinin birində danışan iranlıların bir qismi kimi göstərməyə çalışaraq onları VI əsrin axırlarında buraya köçüb gəlmiş Mehranilərlə əlaqələndirmişdir. (Kəsrəvi Təbrizi. Şəhriyaranı -romnan, II cild, Tehran 1928, səh. 3). Şəddadilərin hakimiyyəti dövründə Arranın ən görkəmli şəhəri Gəncə idi. Onların hakimiyyəti Gəncədə təşəkkül etmiş və beləliklə Gəncə şəhəri Şəddadilər dövlətinin paytaxtı olmuşdu.

Şəddadilər ilk dəfə Dəbil (Dvin) ətrafında yaşamış 340 (951)-ci ildən Şəddadi Məhəmməd Dəbildə rəsmi olaraq hakimiyyət başına keçmişdir.

Araz çayı yaxınlığında Naxçıvan adlanan yerə qədər çatır (Yenə orada, səh. 190). İbn Hövqəl Bərdə haqqında bəhs etdiyi zaman onu Ümmür-Ran, yəni Arranın anası hesab edir. (İbn Haukal. Liber imaginis terrae. ed. J. H. Kramers. Lugd. Batav 1939, səh. 337) o göstərir ki, Arranda Bərdə, əl-Bab (Dərbənd) və Tiflisdən böyük şəhər yoxdur. Beyləqan, Varsan, Bərdic, Bərzənc, Şamaxiya, Şirvan, Laican, Şabran, Qəbələ, Şəki, Cənzə (Gəncə), Şəmkür və Xunan isə kiçik vilayətlərdir; şəhərləri gözəl, eyni böyüklükdə və məhsuldardır, yararlı təsərrüfat sahələrinə malikdir. (Yenə orada, səh. 342). Müqəddəsi "Əhsən ət-təkəsim fi-mərifət əl-əkalim" əsərində yazır ki, Arrana gəldikdə o dəniz ilə Araz çayı arasında yarımada şəklində olub bütün vilayətin təqribən üçdə birini təşkil edir. Məlik çayı vilayəti ortadan bölür, onun paytaxtı Bərdədir. (Descriptio imperii moslemici auctore, ed. M. J. de Goeje, Lugd. Batav, BGA, t. III, 1872. Səh. 373)

Arran ölkəsi və buradakı şəhərlər haqqında Yaqut Həməvi belə yazır: "Arran ərəb adı deyildir, bu geniş ölkədir və çoxlu şəhərləri vardır. Xalq dilində Gəncə deyilən Cənzə, Bərdə, Şəmkür və Beyləqan onun şəhərlərindəndir".

Münəccimbaşının "Cami əddüvəl" əsərinin "Şəddadilər" fəslindən görüldüyü kimi, çox məşhur olan Arran ölkəsi qərbdən, cənubdan və şərqdən Azərbaycanla şimaldan isə Qafqaz dağları ilə həmsərhəddir. Naxçıvan, Gəncə, Dərbənd, Beyləqan, Şəmkür, Tiflis, hətta Şirvan da Arran şəhərlərindən sayılmışdır. (V. Minorski. Studies in Caucasian history, London, 1953. (Bundan sonra V. Minorski. Şəddadilər), səh. 6-8, 188)

Kəsrəvi Təbrizi arranlıları İran

Onun övladları isə 356 (966/7)-ci ildən sonra Gəncəyə gəlmişlər. 360 (970/1)-ci ildən burada hakimiyyəti ələ alaraq Azərbaycanda yeni bir feodal dövləti yaratmağa müvəffəq olurlar. (Səhayif əl-əxbar, səh. 507). Şəddadilərin ilk dövlət başçısı Dəbildə hakimiyyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın fəaliyyəti haqqında bəzi məlumat verməyi faydalı hesab edirik. Qeyd etmək lazımdır ki, Dəbildə müvəqqəti də olsa hakimiyyəti öz əlinə alan Məhəmməd ibn Şəddadın mənşə etibarıyla kürd olduğunu istifadə etdiyimiz bütün ilk mənbələr təsdiq edir. Münəccimbaşı "Cami əd-düvəl" əsərinin "Şəddadilər" fəslinin ilk səhifələrinə başladığı zaman onların kürd olduğunu təsdiq edir (Münəccimbaşı. Şəddadilər fəsl, səh. 1). İbn əl-Əsir Şəddadi Fəzlunun xəzərlər üzərinə hücum etməsiylə əlaqədar onu "Fəzlun əl-Kürdi" adlandırır (İbn əl-Əsir. Tarix əl-Kamil, VII-XI. Misir, hicri 1290. səh. 171). Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, İbn əl-Əsir Vəhsudan və Məmlanın mənsub olduğu rəvvadilər tayfasının da kürd olduğunu göstərir. Kəsrəvi Təbrizi bu fikrin düzgün olmadığını qeyd edərək şəddadilərlə rəvvadilərin qohum olmadığını, şəddadilərin yerli olduğunu, lakin rəvvadilərin mənşə etibarıyla ərəb olduğunu göstərir (Kəsrəvi Təbrizi. Gösrərilən əsəri III cild, səh. 7). Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, İbn Xəlxiqan Dvin şəhəri ətrafındakı kürdləri rəvvadi adlandırır (İbn Xəlxiqan. Kitabə vəfiyatül əyan və ənbaüz zəman. Təbriz, hicri 1257). Kəsrəvi isə bu rəvvadilər sözünün təşdidsiz yazıldığını və kürd şəddadilərin bunlardan olduğunu göstərir (Kəsrəvi Təbrizi Göstərilən əsəri, səh. 7).

Gəncə Şəddadilər dövləti Salarilərin Azərbaycanda hakimiyyət sürdükleri dövrdə

əmələ gəlmişdir. Münəccimbaşının məlumatına görə Azərbaycan Salarilər dövlətinin başçısı Mərzuban 337(948/9)-ci ildə Rey hakimi ilə müharibə zamanı əsir düşərək Səmirəm qalasında dörd ilə qədər, yəni 337-341 (948-953)-ci illərdə həbsdə saxlanılmışdı. Bu zaman Azərbaycan dövlətində qayda pozulmuş və hər bir vilayətdə feodal hakimlər baş qaldırmışdı (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 3). Hətta Mərzubanın övladları onun həbs etdiyi sabiq Azərbaycan hakimi Deysem ibn İbrahimi (Sacilər dövlətinin sonuncu hökmdarı (932-941) Deysem ibn İbrahim ibn Şadluyə əl-Kürdi-N. H.) həbsdən azad etmişdilər. Deysem Azərbaycanda gəzərək özünə tərəfdarlar axtarırdı. Bu zaman müstəqil olmağa çalışan feodallardan biri də Məhəmməd ibn Şəddad ibn Qurtaq idi (Yenə orada.). Məhəmməd ibn Şəddad fərsətdən istifadə edərək Salarilər dövlətinə tabe olan Dəbil şəhərini tutaraq hakimiyyətini möhkəmlətməyə başlamışdı. Məhəmməd Dəbil şəhərini və əhalisini düşmənin hücum və basqınlarından mühafizə etməyi öz öhtəsinə götürərək əhaliyə bir sıra bir sıra vədlərdə vermişdi. (Yenə orada) Erməni müəllifi Vardan (1271-ci ildə ölmüşdür) şəddadilərin mənşəyi və Gəncəyə gəlmələri haqqında çox qərribə bir məlumat verir. O yazır: "Həmin günlərdə Parisos nahiyyəsinə (Dağlıq Qarabağ vilayətindədir) şanlı knyaz Qriqorinin (Magistros)

yanına İrandan üç oğlu ilə bərabər Mam adlı bir qadın gəldi. Oğullar öz anasını knyaza girov verdi, Şotk və Şamiram (Vaspurakan vilayətində) qalalarını aldılar". (Vardan. Vseobşaya istoriya, Moskva 1861, səh. 125). Vardan bununla 1044-cü il hadisələri ilə əlaqədar olaraq şəddadilərin Gəncəyə gəlməsi və Fəzlun haqqında bəzi məlumat vermişdir. Vardanın "Mam adlı bir qadın üç oğlu ilə İrandan Qriqor Magistrosun yanına Parisos nahiyyəsinə gəldi"-deyə yazdığı bu qərribə məlumata başqa mənbələrdə təsadüf edilmir. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi Şəddadi

Məhəmməd öz oğulları ilə Dvin ətrafına gəlmişdi. Bunu da qeyd etmək lazımdır ki, o zaman Rəvvadi Məhəmmədin "Məmlan" adlandığı məlumdur. Lakin Vardan Məhəmməd adlı kişinin nə üçün "Mam" adlı qadınla qarışıq saldığı aydın deyildir. Bütün bunlarla bərabər Vardanın əsərində

adların, tarix və sairənin səhv olmasına baxmayaraq onun şəddadilər haqqındakı yazılarında qiymətli tarixi məlumat vardır.

Məhəmmədin Dəbildəki hərəkətləri Azərbaycan hakimi Mərzubanın oğlu İbrahime yetişdi. Mərzuban Səmirəmdə həbsdə olduğu zaman Azərbaycanı oğlu İbrahim idarə edirdi. Məhəmməd ibn Şəddadın Dəbili tutduğunu eşidərək İbrahim atasını vassalı Deyrmus (Veyzur) hakiminə məktub yazaraq Dəbili mühasirə edib Məhəmmədi oradan qovmasını tapşırırdı. Deyrmus hakimi də qoşun toplayaraq Məhəmməd ibn Şəddadın üzərinə getdi. Məhəmməd isə əhalinin qüvvəsi ilə düşməne şiddətli müqavimət göstərdi. Araz çayı sahilində baş verən vuruşmada Məhəmməd qələbə çaldı, Deyrmus hakiminin qoşunları qaçaraq yaxın meşələrdə gizləndilər. Bu hadisədən sonra Məhəmməd özünü və ailəsini müdafiə etmək üçün Təll həsli adlı qala tikdirdi. Məhəmmədin qələbə çalması xəbəri Ərdəbilə çatdıqda İbrahim Dəbilə hücum etmək üçün qoşun toplamağa başladı. O, kürd və deyləmlilərdən böyük bir ordu toplayaraq Məhəmmədin üstünə göndərdi. İbrahimin piyada və süvarilərdən ibarət olan qoşunları Dəbil darvazalarına çatdıqda Məhəmməd onları qarşıladı və birinci hücumlarını dəf etdi. Lakin bundan sonra döyüş dahada şiddətləndi. Dəbil əhalisi buna dözmədiyi üçün Məhəmməddən aralandı. Döyüş meydanında yalnız öz adamları ilə qalan Məhəmməd ibn Şəddad da məcbur olaraq geri çəkilib öz qalasına sığındı və sonrada adamları ilə bərabər Ermənistanına getdi. Bundan sonra Dəbil əhalisi Məhəmmədin yanına hörmətli şəxslər göndərərək qayıtmasını xahiş edərək, bir daha ona xəyanət etməyəcəklərini vəd etdilər. (V. Minorski. Şəddadilər, səh. 9). Başqa bir fikrə görə Məhəmməd Dəbil ətrafındakı döyüşdən sonra Ərzuruma getmişdi. Lakin V. Minorskinin rəyinə görə bu zaman Məhəmməd Vaspurakandan uzaq getməmişdir. O eyləmlilərin təzyiqi nəticəsində Araz çayını cənuba doğru keçərək Vaspurakana getmişdi. (Yenə orada, səh. 37). Məhəmməd dəbililərin xahişini qəbul edərək Dəbilə qayıtmış və burada hakimiyyəti yenidən əlinə almışdı.

(ardı var)

Səhifəni hazırladı: Namiq Həsənov

Başkan Barzani'den Mayıs Devrimi mesajı: Tüm şehitleri selamlıyorum

Başkan Barzani, mesajında "Mayıs Devrimi'nin (Gulan) 42'nci yıldönümü vesilesiyle tüm Kürdis-

Devrimi, Kürdistan halkının sömürgeci ve diktatör sisteme karşı yükselttiği direnişin adı

tan halkını, tüm devrimcileri ve kahraman peşmergeyi, binlerce bedel ödeyen, göçe zorlanan vatanseverleri kutluyorum" ifadelerine yer verdi.

Mayıs Devrimi'nin Kürdistan halkı için önemine değinen Başkan Barzani, şöyle devam etti: "Mayıs

olmuştur.

Kürtler, bu devrimle kurtuluş devrimlerini yenilgiye uğratan uluslararası planı değiştirmeyi başarmıştır. Bu devrim, halkımızın tarihinde önceki devrimlerin bir devamı olarak önemli bir yere sahiptir."

Başkan Barzani, mesajında şunları kaydetti. "Mayıs Devrimi çok kritik bir dönemde, Kürdistan halkı ve peşmergenin büyük direniş gösterdiği Eylül Devrimi'nin yükünü omuzladı.

Bu devrim bize ispatlamıştır ki, Kürdistan halkının mücadeleleri bazı zamanlarda kesintiye uğrasa da, Kürdistan halkının mücadele azmi ve iradesi hiçbir zaman kırılmaz, özgürlüğe ulaşana kadar soluksuz ve yeniden alevlenerek devam eder.

Bu özgürlük ve elde edilen kazanımlar, Mayıs Devrimi ile önceki devrimlerde verilen bedellerin ürünüdür. Bu devrim, halkımızın tarihinde önceki devrimlerin bir devamı olarak önemli bir yere sahiptir. Bu münasebetle, Mayıs Devrimi'nin ilk şehidi Seyid Abdulah Hacı Omerani şahsında tüm Kürdistan şehitlerini binlerce kez selamlıyorum.

Canıyla kaniyla halkına zafer yaşatan kahraman peşmergeyi selamlıyorum." **Nerina Azad**

DİTAM'dan cumhurbaşkanı adaylarına Diyarbakır daveti, Perinçek hariç

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM), Türkiye'de 24 Haziran'da gerçekleşecek olan erken seçimlerde cumhurbaşkan-

cağı bir toplantı düzenleyeceğini duyurdu. Cumhurbaşkanı adaylarının da davet edildiği toplantı, 6 Haziran 2018 tarihinde Diyarbakır-

lığı için aday olan isimleri Diyarbakır'a davet etti. Ancak sadece Doğu Perinçek'e davet gönderilmedi.

Dicle Toplumsal Araştırmalar Merkezi (DİTAM), bölgedeki meslek odaları, barolar, STK'lar, akademisyenler, yazarlar ve kanaat önderlerinin de davetli ola-

da düzenlenecek.

Doğu Perinçek davet edilmedi

Artı Gerçek'in haberine göre; basına açık olacağı belirtilen toplantıda, seçim ve seçim sonrası na ilişkin görüş ve düşüncelerin paylaşılmasının amaçlandığı ifade edildi. Davet edilen cumhurbaşkanı Adayları arasında, Doğu Perinçek

yok. Konuya ilişkin görüştüğümüz DİTAM yönetimi Perinçek'i davet etmediklerini söyledi. Perinçek'in davet edilmeme gerekçesi, Perinçek'in toplantıda yapacağı konuşmalar ve katılımcıların verebileceği tepki kaygısı olduğu öğrenildi.

Demirtaş'ın davetiyesi avukatlarına verildi

Edirne F Tipi Cezaevi'nde 4 Kasım 2016'dan bu yana tutuklu olan HDP'nin cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş'ın davetiyesi ise avukatlarına verildi.

Temel Karamollaoğlu daveti kabul etti

Geniş kapsamlı planlanan toplantıya ilişkin açıklama yapan DİTAM Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Vural, davet edilen cumhurbaşkanları adaylarından Temel Karamollaoğlu'nun katılımı kabul ettiğini söyledi. Vural, diğer cumhurbaşkanı adayları Recep Tayyip Erdoğan, Muharrem İnce ve Meral Akşener'in de benzer şekilde davetlerini kabul edeceklerini umduklarını belirtti. **BasNews**

24 Haziran seçim sonuçları için son anket!

SONAR Araştırma Şirketi Başkanı Hakan Bayrakçı, canlı yayında 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı seçimi ve parlamento seçimleri için son anket sonuçlarını açıkladı. 24 Haziran seçim sonuçları için son anket sonuçları gelmeye devam ediyor. Son

ankete göre partilerin oy oranları ne durumda? Erdoğan'ın oy oranı yüzde kaç? Muharrem İnce, Meral Akşener, Selahattin Demirtaş yüzde kaç oy alacak?

Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) cumhurbaşkanı

adayı Muharrem İnce'yi çok başarılı bulduğunu söyleyen Bayrakçı, "Muharrem İnce, CHP'nin önceki seçimlerde aldığı yüzde 25-26'ları geçiyor. İnce ilk turda 30'a yaklaşırsa finalin adı zaten Recep Tayyip Erdoğan - Muharrem İnce olur. Çok başarılı gidiyor Muharrem İnce" dedi.

Halkların Demokratik Partisi (HDP) için "barajı geçebilecek gibi duruyor" diyen Bayrakçı, ikinci turda AK Parti Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın karşısına kim çıkarsa çıksın, HDP'li seçmenin onu destekleyeceğini söyledi. HDP'nin baraj sorununa dikkat çeken Bayrakçı, oy oranını "yüzde 11-12" diye yorumladı. Diğer yandan MHP'nin de beklenenden daha fazla alacağını dile getiren Bayrakçı, Erdoğan için şu ifadeleri kullandı: "Cumhurbaşkanı birinci turda seçilemez diyorum, ama en yüksek oyu alır diyorum. 43-47 arasında oy alır diyorum. İkinciliğe Muharrem İnce daha yakındır ama Meral Akşener beklenenden daha fazla performans göstermeye başladı. İkinci turda ise Erdoğan önde gözüküyor ama değişik bir sonuç çıkabilir kılpayı." **Nerina Azad**

Demirtaş vaatlerini açıkladı

Selahattin Demirtaş, cumhurbaşkanı seçildiğinde yargının bağımsız olacağını ifade ederek, asgari ücrete zam yapılacağını söyledi.

Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) tutuklu cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş, Twitter hesabından açıklamalarda bulundu.

"Seçilirsem yargı bağımsız, adil ve tarafsız olacak. Tek bir masum yurttaşımız bile cezaevine girmeyecek, hasta tutsaklar derhal serbest bırakılacak" ifadelerini kullanan Demirtaş, seçim çalışması konusunda dezavantajlı olduğunu ise, şu sözlerle anlattı: "Bugünkü seçim çalışmalarımı tamamlamak üzere birazdan mitinge katılacağım. Mitingimin tek izleyeni Abdullah Bey, aşırı yüklenmeden kısa devre yapacak diye kaygılıyım" dedi.

Yüksek Seçim Kurulu'na (YSK) da seslenen Demirtaş, "Cezaevi imkânlarını kullanmak suretiyle yaptığım bu propaganda, seçim kanunlarına aykırı mıdır sevgili YSK? "Diğer adaylara haksızlık olmuş mudur? Ne de olsa adalet konusunda çok duyarlısınız" ifadelerini kullandı.

Öte yandan seçildiği takdirde çiftçilerin kullandığı mazottan tek kurşun vergi alınmayacağını sözlerine ekleyen Demirtaş, şu ifadeleri kullandı:

"Bitiştiğimizde yeni bir cezaevi yapılıyor. İnşaattaki işçilere seslendim 'Seçilirsem güvencesiz, kaçak, taşeron işçiliği tümünden kaldıracacağız. İş cinayetleri olmayacak, çalışma süreleri kısaltılacak. Asgari ücret 3.000 TL olacak. Emekçinin hakkını kimseye yedirmeyeceğiz' dedim." **basnews.com**

Yüzbinlerce Kürt seçmen...

Türkiye'de Yüksek Seçim Kurulu (YSK) 19 ilde sandıkların taşıma başvurusunu karara bağlayarak onayladı. Özellikle Kürt illerinden Şırnak ve Hakkari ile gündeme gelen sandık taşıma işleminin yüzbinlerce seçmeni etkileyeceği belirtildi.

YSK, valilik ve il seçim kurullarından gelen sandık taşıma ve birleştirme taleplerini karara bağladı. Edinilen bilgiye göre, 19 ilde sandık taşıma kararı alındı. Kararda, oy kullanılacak yerlerden 5 kilometre uzaklıktaki bir yere sandık taşıma taleplerinin kabul edildiği öğrenildi. Hakkari Valiliği, 24 Haziran seçimlerinde kentte bulunan 134 köy ve mahalledeki sandıkların 38 köyde birleştirilmesi için YSK'ya başvuru yaptı. Toplam 53 mahalle ve 126 köyün bulunduğu Hakkari'de her 3 kişiden 1'i başka sandıkta oy kullanacak.

Şırnak Valiliği'nin de geçtiğimiz günlerde, sandıkların başka merkezlere taşınarak, birleştirilmesi yönünde YSK'ya talepte bulunduğu ortaya çıkmıştı. Kararın toplam 270 bin seçmeni etkileyeceği belirtiliyor.

SANCAR: MÜDAHALE

K24'e konuşan Halkların Demokratik Partisi (HDP) Mardin milletvekili Mithat Sancar, bu değişiklik ile iktidarın seçim sonuçlarına müdahale istediğini ileri sürdü. "24 Haziran'da yeni bir mühürsüz oy vakasıyla karşı karşıya kalma ihtimalimiz yüksektir" diyen Sancar, şunları belirtti: "Biz HDP olarak bütün imkanlarımızla burada seçmenimizin hakkının gaspedilmesini, oylarımızın çalınmasını engellemek için her şeyi yapacağız. Buradaki asıl amaç HDP'yi baraj altında bırakmaktır. Bu HDP'ye yönelik bir operasyondur. Bu şekilde yargı kararlarıyla listelerimize de müdahale ediyorlar, adaylarımızı düşürüyorlar. Sandık taşıma ve birleştirme de bu operasyonun bir parçasıdır." **kurdistan24.net**

Demirtaş: Cezaevindeyim ama yüreğim sizinle

HDP'nin tutuklu cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş, avukatları aracılığıyla partililere ve seçmenlere seslendi. "Cezaevindeyim ama yüreğim sizinle" diyen Demirtaş, "Barışmayı başaracağız, dolardaki yükselişi de, enflasyonu da, işsizliği de yeneceğiz" dedi.

Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) tutuklu cumhurbaşkanı adayı Selahattin Demirtaş, avukatları aracılığıyla Twitter'dan paylaştığı mesajlarına bugün "Herkes günaydın. Umudun büyüdüğü bir dün diliyorum" diye başladı.

Seçim kampanyasını yürüten partililere ve gönüllülere Edirne F Tipi Cezaevi'nden seslenen Demirtaş, "Bugünü sakın boş geçirmeyin. Bir oy HDP'ye 1 oy Demirtaş'a diyerek çalışmalara destek olun lütfen. Ben cezaevindeyim ama yüreğim sizinle" ifadelerini kullandı.

Demirtaş sözlerinin devamında şu mesajı verdi: "Ayrım yapmadan, herkese barış ve kardeşlik mesajı verin. Barışmayı başaracağız, dolardaki yükselişi de enflasyonu da işsizliği de yeneceğiz. Kamplaşma ve kutuplaşmaya asla prim vermeyin. İyiliği ve güzelliği her yere götürün lütfen. Hepinize başarılar, kolaylıklar diliyorum."

BasNews

ABD'den Peşmergeye dev mali yardım!

ABD Temsilciler Meclisi, Peşmergeye 290 milyon yardım verilmesini de içeren Ulusal Savunma Yasa Tasarısı'nı onayladı. ABD Temsilciler Meclisi, Ulusal Savunma Yetkilendirme yasası olarak bilinen ABD Savunma Bakanlığı (Pentagon) bütçesine ilişkin dün Peşmerge Güçleri'ne 2019 yılında 290 milyon dolar yardım verilmesini de içeren tasarımı onayladı.

Tasarıda, Peşmergeye yardım verilmesini öngören aşağıdaki maddeler yer aldı:

"-Peşmerge Güçleri, IŞİD'in tamamen ortadan kaldırılması ve yenilgiye uğratılmasında ABD'ye önemli bir destek sundu ve sunmaya devam ediyor.

- Irak toplumunda, istikrar ile toleransın korunması, bütün inanç, mezhep ve etnik grupların yer alabilmesi için IŞİD'in tamamen ortadan kaldırılması büyük bir önem taşıyor.

-Irak merkezi hükümeti ile birlikte IŞİD'e karşı yapılan operasyonların desteklenmesi ve Peşmerge Güçleri'nin Irak, ABD ve Uluslararası Koalisyonda yer alan diğer

güvenlik güçlerine etkili bir destek vermesi için ABD'nin Peşmerge Güçleri'ne 290 milyon dolar bütçe ayırması gerekir. Kazanımların korunması ve Bölgenin IŞİD ve destekçilerinden korunması amacıyla yardımlar sürdürülmeli."

Irak merkezi hükümet güçlerine de 560 milyon dolar bütçe ayrılan söz konusu tasarımı, onaylanmak üzere önümüzdeki bir kaç hafta içinde ABD Senatosu'nda sunulacak. Temsilciler Meclisi'nde onaylanan tasarımı, 2019 mali yılı için Pentagon'a 639,5 milyar doları temel bütçe, 69 milyar doları Denizasıırı Muhtemel Operasyonlar, 700 milyon doları da savunma amaçlı olmayan programlar için olmak üzere toplam 709,2 milyar dolar harcama yetkisi veriyor.

ABD, 2018 yılında da Peşmerge Güçleri'ne 364 milyon dolar yardımda bulunmuştu.

Nerina Azad

Başkan Barzani: Mayıs Devrimi, sömürgeci ve diktatör sisteme karşı bir direniştir!

Başkan Mesud Barzani, Mayıs Devrimi'nin (Gulan) 42'nci yıldönümü vesilesiyle yayımladığı mesajda, "Kürt halkının iradesini kıramadılar, kıramayacaklar" dedi.

Başkan Barzani, Mayıs Devrimi'nin (Gulan) 42'nci yıldönümü vesilesiyle bir mesaj yayımladı.

Başkan Barzani, mesajında "Mayıs Devrimi'nin (Gulan) 42'nci yıldönümü vesilesiyle tüm Kürdistan halkını, tüm devrimcileri ve kahraman peşmergeyi, binlerce bedel ödeyen, göçe zorlanan vatanseverleri kutluyorum" ifadelerine yer verdi. Mayıs Devrimi'nin Kürdistan halkı için önemine değinen Başkan Barzani, şöyle devam etti: "Mayıs Devrimi, Kürdistan halkının sömürgeci ve diktatör sisteme karşı yükselttiği direnişin adı olmuştur.

Kürtler, bu devrimle kurtuluş devrimlerini yenilgiye uğratan uluslararası planı değiştirmeyi başarmıştır. Bu devrim, halkımızın tarihinde önceki devrimlerin bir devamı olarak önemli bir yere sahiptir." Başkan Barzani, mesajında şunları kaydetti.

"Mayıs Devrimi çok kritik bir dönemde, Kürdistan halkı ve

peşmergenin büyük direniş gösterdiği Eylül Devrimi'nin yükünü omuzladı.

Bu devrim bize ispatlamıştır ki,

önceki devrimlerde verilen bedellerin ürünüdür. Bu devrim, halkımızın tarihinde önceki devrimlerin bir devamı olarak önemli bir

Kürdistan halkının mücadeleleri bazı zamanlarda kesintiye uğrasa da, Kürdistan halkının mücadele azmi ve iradesi hiçbir zaman kırılmaz, özgürlüğe ulaşana kadar soluksuz ve yeniden alevlenerek devam eder.

Bu özgürlük ve elde edilen kazanımlar, Mayıs Devrimi ile

yere sahiptir.

Bu münasebetle, Mayıs Devrimi'nin ilk şehidi Seyid Abdullah Hacı Omerani şahsında tüm Kürdistan şehitlerini binlerce kez selamlıyorum.

Canıyla kaniyla halkına zafer yaşatan kahraman peşmergeyi selamlıyorum."

BasNews

İşgale karşı eylemlere destek verin

KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığı, '26 Mayıs Efrin İşgaline Karşı Çıkma Günü' eylemlerine katılım çağrısında bulundu. NAV-DEM ise 26 Mayıs Küresel Eylem Günü eylemlerinin takvimini açıkladı. KCK Yürütme Konseyi Eşbaşkanlığı, yarın (26 Mayıs) dünyanın birçok merkezinde yapılacak '26 Mayıs Efrin İşgaline Karşı Çıkma Eylemleri'ne ilişkin yazılı açıklamada bulundu.

KCK açıklamasında şunlara dikkat çekildi: "26 Mayıs'ta dünya Efrin İşgaline Karşı Çıkma gününde Kürtler başta olmak üzere dünya halkları meydanlara çıkacak. AKP-MHP faşizminin Kürtler başta olmak

"Efrin işgalinin normalleşmemesi için bu işgale sürekli karşı çıkmak ve Efrin'e dönüşü sürekli gündemde tutmak gerekmektedir" açıklamasında bulunan KCK, işgale karşı mücadelenin yükseltilmesi çağrısı yaptı: "Efrin'de şu anda süren gerilla direnişini başta Kürtler olmak üzere tüm Suriye halklarının direnişi haline getirmek de önemlidir. Eğer Türk devletinin işgaline karşı halkların direniş cephesi geliştirilirse sadece Efrin işgalden kurtarılmaz AKP-MHP faşizminin yenilgiye uğratılması sağlanarak başta Türkiye olmak üzere tüm Ortadoğu'da demokratikleşmenin önündeki en büyük engel ortadan kaldırılmış olur.

Bu açıdan dünya Efrin İşgaline Karşı Çıkma gününde Kürdistan'ın tüm parçalarındaki ve dünyanın her yerindeki Kürtleri ve dostlarını bulundukları her yerde meydanlara çıkmaya, Efrin işgaline karşı mücadeleyi yükseltmeye çağırıyoruz."

NAV-DEM'den eylem planı

NAV-DEM, 26 Mayıs Küresel Eylem Günü eylemlerinin takvimini açıkladı. Eylemlere güçlü katılım çağrısında bulunuldu.

NAV-DEM tarafından yapılan yazılı açıklamada, Türk devletinin Kürdistan'ın Rojava, Bakur ve Başur'da yürüttüğü işgal saldırılarıyla Kürdistan'da demografik yapıyı sistematik olarak değiştirmeye çalıştığına dikkat çekilerek, şöyle devam edildi:

NAV-DEM Türk devletinin Kürdistan'daki işgal saldırılarına karşı, Kürt ve Kürt dostları dünyanın dört bir yanında organize edilen eylemlerde en güçlü bir katılımı destek verecek.

Eylem takvimi

NAV-DEM, eylemlere ilişkin şu bilgileri verdi:

München: Miting saat 14.00 Marienplatz
Berlin: Miting saat 15.00 Alexanderplatz (Weltuhr)
Hannover: Yürüyüş saat 13.30 Steintor
Köln: Miting saat 13.00 Neumarkt
Kassel: Yürüyüş saat 14.00 Halitplatz
Gießen: Yürüyüş saat 16.00 Berliner Platz
Braunschweig: Yürüyüş saat 13.00 Kohlmarkt
Karlsruhe: Yürüyüş saat 14.00 Stephanplatz (Postgalerie)

Bremen: Miting saat 12.00 Bahnhofsplatz
Nürnberg: Yürüyüş saat 16.00 Aufsessplatz
Freiburg: Miting saat 17.00 Platz der Alten Synagoge

NAV-DEM, 27 Mayıs'ta Berlin'de planlanan AFD gösterisine karşı protesto gösterilerine katılım çağrısı yaptı. Eylem, Reichstagswiese'de saat 11.30'da başlıyor. n HABER MERKEZİ

yeniozgurpolitika.net

üzere Ortadoğu halklarına karşı düşmanca saldırganlığı protesto edilecek. Efrin işgali şahsında AKP-MHP faşizminin soykırımcı karakterine halkların isyanı dile getirilecek. Efrin işgaline karşı çıkmak tüm Ortadoğu halklarının ve insanlığın faşizme karşı savunması olmaktadır."

Kobanê günü kadar anlamlı

Efrin'in demografik yapısını değiştirilmeye çalışıldığı vurgulanan açıklamada, Efrin işgalinin Türk devletinin soykırımcı karakterinin durdurulmasının ne kadar önemli olduğunu gösterdiğine dikkat çekildi ve dünyanın bir çok merkezinde düzenlenecek eylemlerin önemi şu sözlerle dile getirildi: " Bu durum 26 Mayıs'ta Efrin işgaline karşı her yerde meydanlara çıkılmasını çok önemli kılmaktadır. Bu açıdan başta Kürtler olmak üzere tüm halklar bu protestoya katılmalıdır. 1 Kasım 2014 Dünya Kobanê gününde halkların meydana çıkması Kobanê işgalinin ortadan kaldırılmasında nasıl rol oynadıysa 26 Mayıs Efrin İşgaline Karşı Çıkma günü de böyle bir rol oynamada önemli bir adım olacaktır. Topraklarından zorla göçertilen Efrinlilerin topraklarına dönmesi açısından önemli bir rol oynayacaktır."

Efrine sürekli gündem olmalı

Hakkari'den İzmir'e HDP heyecanı

HDP'nin adaylarının belirlenmesinin ardından 24 Haziran seçim çalışmaları hız kazandı. HDP'nin seçim bürosu açılışları mitinglere dönüşüyor.

HDP'nin milletvekili adaylarının seçim bölgelerine dağılmasıyla birlikte 24 Haziran'dan mevcut iktidardan kurtulma heyecanı da büyüdü. Seçim bürosu açılışlarının yanı sıra, ev ve işyeri ziyaretleri, propaganda ve bilgilendirme çalışmaları, Hakkari'den İzmir'e kadar aralıksız sürüyor.

Van'ın İpekyolu ilçesi seçim çalışmaları kadınların öncülüğünde Cumhuriyet ve Kevenli Mahallesi'nde devam ediyor. HDP İlçe Eşbaşkanı Edibe Babur, HDP ve DBP kadın meclisleri ile birçok kadın mahalleli kadınlarla belirlenen evlerde bir araya geldi. Babur, 24 Haziran seçimlerinin Kürtlerin varlık ve yokluk meselesi olduğunu söyleyerek, kadınlar olarak iktidara sandıkta gereken cevabı vereceklerini vurguladı.

Yerine kayyum atanan İpekyolu Belediye Eşbaşkanı Beritan Tayan ve Barış Annelerinin bulunduğu heyet ise İpekyolu ilçesine bağlı Erçek Mahallesi'nde halkla bir araya geldi. Kapıları tek tek çalarak seçimin önemini anlatan HDP'liler, Demirtaş'ın fotolarını da dağıttı.

HDP Van İl Örgütü, İstasyon Mahallesi'nde seçim bürosunu açarak semt pazarlarında halkla bir araya geldi.

K A R S

HDP Sözcüsü ve Kars Milletvekili Ayhan Bilgen ile beraberindekiler, Kars'ta partililerle bir araya geldi. Kars merkezde esnaf ziyareti yapan Bilgen gün içerisinde Digor ve ilçeye bağlı Dağpınar beldesinde halkla buluştu. Oldukça coşkulu geçen halk buluşmalarında, daha sonra esnaf ziyaret edildi ve halkla toplantılar alındı. Burada konuşan Bilgen, "Eğer sizin seçtiklerinizi tanıtmıyorsanız, sizin seçtiklerinizi cezaevine atıyorlarsa, cumhurbaşkanı adayımız Selahattin Demirtaş cezaevindeyse, galiba bizim gücümüzü daha iyi hissettirmemiz gerekiyor" dedi.

AKP'nin sadece Kürtleri değil, ülkede muhalif olan herkesi cezalandırdığına dikkat çeken Bilgen, şöyle devam etti: "24 Haziran'da önümüzde yeni bir fırsat var. Bu tarihi fırsatı bizim hep birlikte çok iyi değerlendirmemiz gerekiyor. Bu parti sadece yöneticilerin, sadece milletvekili adaylarının, sadece seçilmişlerin omuzlarında bugünlere gelmedi. İsimsiz kahramanların, toplumun, halkın, sizin çocuklarınızın mücadelesiyle bugünlere geldi. 24 Haziran seçimine dair çabayı, çalışmayı da sadece biz, partili arkadaşlarımız, yöneticiler değil, bütün olarak halkın yürütmesi gerekiyor."

AKP'ye verilen her oyun organize suç örgütü reisi Alaattin Çakıcı'yı ziyarete gidenleri Meclis'e taşıyacağını ifade eden Bilgen, şunları ifade etti: "Çünkü bu yeni sistem böyle bir sistem. Onlar 'bizim akrabamız AKP'den aday oldu, bizim akrabamız milletvekili olacak, bizim akrabamız ihale alıyor, bizim akrabamızı İŞKUR'dan geçici olarak işe yerleştirdi'

diyebilirler ama siz de onlara diyeceksiniz ki 'bizim için onurumuz, dilimiz, kültürümüz, kimliğimiz, özgürlüğümüz her şeyden daha değerlidir'. Bizi cezaevlerinde öldürmekle tehdit edenlere, Selahattin Demirtaş'ın koridora bile çıkamayacağını ilan edenlere, Çakıcı'yı hastanede ziyaret edenlere sandıkta ders vereceğiz"

B İ T L İ S

Güroymak ilçesinde araçlarla karşılanan vekiller Bitlis merkeze kadar konvoy şeklinde hareket etti. Ardından il binasına geçen HDP Bitlis milletvekili adayları Mahmut Celadet Gaydalı, Zahit Mutlu, Sevda Tabak Yamaç, DBP PM üyesi İsmet Tan, HDP PM

M A R D İ N

HDP Mardin İl Örgütü seçim çalışmaları kapsamında, kentten aday gösterilen Mithat Sancar, Pero Dünder, Tuma Çelik, Ebru Günay, Gülbin Şahin Dağhan ve Dilaver İnal'ın katılımıyla Kızıltepe ilçesinde seçim bürosu açarak, adayların tanıtımını gerçekleştirdi. Miting havasında geçen açılışta milletvekili adayları tanıtıldı. Süryani aday Tuma Çelik, şunları söyledi: "Bizim kazanmaktan başka şansımız yok. Türkiye'de kimse benim adımlı söyleyemiyor. Halkların, eşitliğin ve özgürlüğün partisi benim adımlı bütün Türkiye'ye öğretecek."

HDP'nin birinci sıra adayları Mithat Sancar ise "Bu Özgürlük Meydanı 24 Haziran'ın

Önlü'yü il girişinde kitlesel bir şekilde karşılayan yurttaşlar, konvoy eşliğinde il merkezine giderek Sanat Sokağı'ndaki HDP'nin seçim bürosu açılışına geçti. Açılış öncesi kısa bir konuşma yapan milletvekili adayları Meral Hanbayat Yeşil, ilk defa bu kadar heyecanlı olduğunu belirterek, "Zorlu bir süreçten geçiyoruz. Hep birlikte bunun üstesinden geleceğiz. Dersimlilerin yaşadığı zulmü onlara anlatmayacağım. Toplumsal değerlerimizin hiçe sayıldığı korkunç bir dönemden geçiyoruz. Dolayısıyla çok ciddi bir sorumluluğumuz var. 16 yıllık AKP iktidarını devirmeliyiz. Bunu yapacak olan da halkın gücüdür" dedi.

Türkiye halklarının baskı ve

Üyesi Nurten Üzümcü ve beraberindekiler halk tarafından davul zurnayla karşılandı. Halka hitap eden milletvekili adayları, mutlaka kazanacaklarını söylediler.

H A K K A R İ

Gever, Şemzînan, Çelê ve Hakkari kent merkezinden çok sayıda yurttaş Van'dan gelen milletvekili adaylarını kente 40 kilometre mesafede bulunan Çiftlik Alanı'nda karşıladı. Buradan araç konvoyu ile kente giren HDP Hakkari Milletvekili adayları Sait Dede ve Özgür Zeydanoğlu ile birlikte HDP Hakkari Milletvekili Nihat Akdoğan, HDP PM üyeleri, HDP ve DBP yöneticileri, STK temsilcileri, aday adayları ve çok sayıda yurttaş Hakkari merkeze doğru hareket etti. Milletvekili adayları ve beraberindekiler, alkış, zılgıt ve ıslıklar eşliğinde seçim bürosu önüne kadar yürüyüş düzenledi. Halka hitap eden HDP Hakkari Milletvekili adayları Sait Dede, büyük bir sorumluluk aldıklarını farkında olduğunu belirterek "Gece gündüz çalışacağız. AKP yönetemiyor, yönetemedi, yönetemeyecek de" dedi.

Özgür Zeydanoğlu da "Yüzde 85 ve 3-0 zaten bir Hakkari klasiğidir" diyerek başladığı konuşmasını "Şimdi Hakkari halkı olarak kendimize yeni bir hedef belirlememiz lazım. Bundan sonraki hedefimiz 25 Haziran'da Hakkari meydanından Sayın Cumhurbaşkanımız Selahattin Demirtaş'ı Ankara'ya yolcu etmektir. 7 Haziranda 'Seni başkan yaptırmayacağız' dedik ve şimdi de 24 Haziranda size oy çaldırmayacağız, çalamayacaksınız diyoruz" şeklinde konuştu

başlangıcı. Sandılar ki vekilleri, seçilmişleri zindana tıknınca teslim olacaklar. Türkiye ve Ortadoğu halklarına verdiğimiz barış sözünü şimdi de dile getiriyoruz. Biz bu ülkeye barış ve özgürlük getirmek için her yola ve mücadeleye varız" şeklinde konuştu.

Konuşmaların ardından Barış Anneleri seçim bürosunun kurdelesini kesti.

İ Z M İ R

HDP İzmir İl Örgütü, milletvekili adaylarının tanıtımını Kültürpark Fuar Alanı'nda bulunan Göl Gazinosu'nda gerçekleştirdi. Tanıtıma HDP milletvekili adaylarının yanı sıra binlerce yurttaş katıldı. Halaylarla coşkulu bir şekilde başlayan tanıtım programına kadınların yoğun katılımı dikkat çekerken, HDP'nin şarkılarının çalındığı programda Demirtaş'ın çağrılarını dinletildi. HDP milletvekili adaylarına yurttaşların yoğun ilgi gösterdiği toplantıda, yurttaşlar ile adayların buluşmasında renkli anlar yaşandı. HDP İzmir 1. Bölge birinci sıra milletvekili adayları Serpil Kemalbay, "Biz bu seçimlere aslında panik seçim dedik. Bir panik seçime maruz kaldık. Direne direne hayatta kaldık. Selahattin Demirtaş'ın bugün moral üstünlüğü Tayyip Erdoğan'ın tükenmişliği ile birlikte muhalefet partilerinin ve iktidar partisinin moral düzeyinin kat kat üstündedir. Çünkü Demirtaş'ın haklı bir davası var. Haklı bir mücadelesi var. Hepimiz birer Selahattin Demirtaşız" diye konuştu.

D E R S İ M

HDP Dersim milletvekili adayları Meral Hanbayat Yeşil ile Alican Önlü seçim çalışmaları kapsamında Dersim'e geldi. Yeşil ve

zulüm altında yaşadığını ifade eden Yeşil, "Bu nedenle biz Dersimliler her zaman tehlikeli bir potansiyel olduk. Sistem ve iktidarlarda bu tehlikeye uygun davrandı. Dersimlilerin yıllardır yaşadığı zulmü artık bütün Türkiye yaşıyor. 24 Haziran seçimi sıradan cumhurbaşkanlığı seçimi değildir. Bir kader seçimidir" diye konuştu.

Erdoğan'ın "HDP'yi sandığa gömün" talimatının boşuna verilmeyeceğini söyleyen Yeşil, konuşmasına şöyle devam etti: "Bu iktidarı düşürecek tek güç HDP ve onunla ittifak yapan güçlerdir. Biz o barajı yıkacağız. Sadece geçmeyeceğiz. Yıkacağız ki bir daha baraj yapılmaz. Bizim inancımıza, kimliğimize ve toprağımıza yönelik tüm barajları yıkacağız. Yerine özgürlük, emek ve barıştan bir köprü inşa edeceğiz. Türkiye halklarına rol ve model olma gibi bir sorumluluğumuz vardır. Aydınlightan yana olan Dersim'in tutumu ve kararı önemlidir. Tüm Türkiye halklarına inanıyorum ki model olacaktır. Bir aylık süremiz var. Tüm enerjimizi tek adam rejimini durdurmak için seferber etmeliyiz. İnanalım, bizler kazanacağız."

M U Ş

HDP'nin Muş milletvekili adaylarından Gülistan Kılıç Koçyiğit ve Mensur Işık, kentteki seçim çalışmalarına başladı. Milletvekili adayları geldikleri kentte ilk olarak Zafer Mahallesi'ndeki seçim bürosu açılışına katıldı. Açılış için büro önünde toplanan kalabalık partili grubuna hitap eden milletvekili adaylarından Mensur Işık, il genelinde yaşanan baskı ve gözaltılara rağmen halkın asla yılmadıklarını söyledi.

Işık, "Bu halk hiçbir zaman zalimin önünde başını eğmemiştir. Muş'ta bu seçimde her 4 vekili de çıkaracağımıza inanıyorum. Bunlar 7 Haziran ruhunu dahi arayacaklar" dedi.

M A L A T Y A

HDP Malatya milletvekili adayları, sürdürdükleri seçim çalışmaları kapsamında seçmenleriyle buluştu. Milletvekili adayları, Battalgazi ilçesinde yer alan Murat Doğan Parkı'nda gerçekleşen buluşmada halkın yoğun sevgi gösterisi ile karşılaştı. HDP adayı Mehmet Tuncel, yaptığı konuşmada olağanüstü koşullarda seçime gidildiği üzerinde durdu. Milletvekili adaylarından Kemal Gedik ise siyaset dar alana hapsedilmeye çalışılarsa da mücadeleden vazgeçmeyeceklerini ifade etti. Çiftçi bir ailenin çocuğu olduğunu ve Malatya'da yıllardır esnaflık yaptığını dile getiren Gedik, "Üretici ve çiftçinin derdini en iyi bilenlerden biri benim. 2002'de AKP iktidara geldiğinde mazot 1 lira 20 kuruştur. Ama şimdi mazotun litresi 6 lira. Çiftçinin maliyetleri her gün arttıkça ürünü para ediyor mu? Hayır ürünümüz para etmemekte. Kayısı 2002'de 5 liraydı, bugün yine 5-6 lira, hatta 4 liraya satılıyor" diyerek, seçmenlere bu zulmün altında daha ne kadar sessiz kalacaklarını sordu.

"Biz ezilenlerin, emeklinin, emekçinin, Sünnilerin, Alevilerin, ezilenlerin partisiyiz" diyen bir diğer Milletvekili adayı Hüseyin Kılıç ise partileri HDP'yi baraj altında bırakmak için oyunlar oynansa da "Bizler güçlüyüz ve güçlü olmak zorundayız. Sizler yanımızda olduğunuz sürece bu gücümüz asla tükenmeyecektir" dedi.

Barış Annesi Meclis yolunda

HDP'nin milletvekili adayları arasında yer alan dikkat çekici isimlerden biri de 68 yaşındaki Cemile Aydın. İzmir 2. Bölge milletvekili adayı olan Aydın, devlet baskısı sonucu kentte 45 yıl önce göç etmek zorunda kalmış bir Barış Annesi.

10 çocuk ve torun sahibi olan Aydın'a göre, gelecek nesillere özgür ve eşit bir yaşam sunmak için HDP çatısı altında Meclis'te olmak önemli. Barış içerisinde, eşit, özgür bir yaşam sağlamak, çocuklara daha iyi bir gelecek sunmak için yıllardır verdiği mücadeleye Meclis'te olsun olmasın devam edeceğini dile getiren Aydın, Kürt halkı üzerinde yıllardır uygulanan baskılara dikkat çekti. Her gün gözaltı ve tutuklamalar yaşanırken, diğer partiler meydanlara rahatça çıkıp konuşurken HDP üzerinde ise büyük bir baskı olduğunu, bürolarının taşlanıp, seçim arabalarının saldırıya uğradığını söyleyen Aydın, baskı ve engellemelere rağmen başarılarını vurguladı. Aydın, bunun için de balta tüm anneler olmak üzere barıştan yana olan herkesi HDP'de buluşmaya davet etti. Beyaz tülbentin kadının ve barışın simgesi hatırlatan Aydın, "Beyaz yazmalarla Meclis'e girmek istiyoruz" dedi.

yeniozgurpolitika.net

Şoreşa Gulanê berdewamiya qonaxa duyem ya Şoreşa Îlonê ye

Îro 42 salvegera destpêkirina Şoreşa Gulanê ye. Sala 1975-ê Şoreşa mezin ya di serokatiya Barzaniyê nemir de, li hev kirina herdu sistemên mezin yê cîhanî têkçû. Lê têkçûna Şoreşa Îlonê demî bû.

Ji salekî kêmîr Partiya Demokrata Kurdistanê qiyadek demî ava kir û roja 26. Gulanê 1976-ê cardin li çiyayê Kurdistanê bûn dengê gelê xwe û pêşmergeyên Kurdistanê ew hêviyên ku çîlmisîn şîn kir ve.

Sala 1975-ê Barzaniyê nemir dixwaze şer bisekinîne.

Li ser vê yekê gel serkirdetiya PDK-ê civîne dike û biryara sekinandina şer didin. Lê Barzaniyê nemir civînekî li gel berpirsên hêzên pêşmergeyan dike û dixwaze di derbarê berdewam kirin yan jî sekinandina şer de dîtina wan bizanibe.

Di civînê de Barzanî dibêje: "Hun pêşmergeyên qehremanan vî şerî dikin. Ez niha dixwazim bizanîm ka dîtina we çîye? Em vî şerî bisekinînin nî ya berdewam bikin. Barzaniyê nemir dirêjahî behsa rewşa herêmê û cîhanê dike, behsa rewşa Kurdistanê dike.

Fermendarên Pêşmergeyan dibêjin Barzanî: Hun çî fermanê bidin emê wê bikin, lê em amadenê şer bikin, lê em dixwazin dîtina cenabê we di vî warî de bizanin.

Barzanî dirêjahî dîtina xwe dibêje di beşek axavtina xwe de di derbarê sekinandina şer de Barzaniyê nemir dibêje: Ez fedekariya pêşmergeyan ji her tiştî çêtir dizanim. Îro rewşa siyasî hatiye guhertin, cîhan li kurdan bûye derbek. Ez jî ne Barzaniyê berê me, ez pîr bûme nexweşim. Wek berê nikarim bigirim û şer bikim. Ez niha du gavan tavêjim diwestim. Eger em şer bikin dê pêşmergeyên qehreman yê qenc piranî bêne kuştin. Hingê dê gelek zehmet be em rojek ji rojan bi hesanî serxweve werin. Lê em şer bisekinînin emê di demek kurd bikaribin cardin berevaniya miletê xwe bikin. Li gora vê biryara sekinandina şer tê dayîn û şoreşa Îlonê ji qonaxekî derbasî konaxek din dibe. Şoreşa Gulanê dibe berdewamiya qonaxa duyem ya Şoreşa Îlona pîroz.

rojevakurd.com

Partiya Dewa: Em li dijî serokkomariya Hişyar Zêbarî nîn in!

Rêveberek partiya Dewa Îslamî ya Nûrî Malikî serokatiya wê dike, aşkera kir ku ew li dijî erkê serokkomariyê wergirtina Hişyar Zêbarî nîn in.

Piştî ku gotegotên destnîşan kirina Hişyar Zêbarî wek serokkomarê Iraqê ji aliyê pêkhatiya kurd ve hatin belav kirin, rêveberê Partiya Dewa Îslamî Casim Mihemed Cehfer ji BasNewsê re ragehand: "Her qonaxekê mirovê xwe û kesê xwe heye. Eger rêkeftina siyasî li ser Hişyar Zêbarî hebe bo wergirtina erkê serokkomariya Iraqê, em li dijî nabin."

Herwaha got, wergirtina wî erkî ji aliyê Zêbarî ve pêwîstî bi du xalan heye û eger ew du xal pêkbe ew ne li dijî in û got: "Xala yekem rêkeftina kurdan bixwe, ji ber erkê serokkomariyê Iraqê beşa kurdan e û hêzên kurd navê serokkomar pêşneyar dikin."

Li gor gotina wî rêveberê partiya Dewa xala duyem jî danûstandinên li gel aliyên din li Bexdayê ye, ji ber "Zelal kirina her sê serokatîyan bi rêkeftin û li hev kirina siyasî ve girêdayiye."

BasNews

Serok Barzanî: Xebata gelê Kurdistanê ti demê neşikiye û berdewam dibe

Serok Mesûd Barzanî di peyamekê de bi boneya 42emîn salvegera destpêkirina şoreşa Gulanê ragihand: "Xebata gelê Kurdistanê ti demê neşikiye û bi henase û tîneke nû berdewam dibe ji bo gihîştina bi azadiyê. Ew azadî û destkeftên niha hene, berhemên xwîn û qurbanîdana gelê me di şoreşa Gulanê û şoreşên din de ne." Di peyama Serok Barzanî de hatiye: "Şoreşa Gulanê peyamek bû ku gelê Kurdistan xwe radest nake, peyama rabûna şoreşa rizgarîxwaziyê bû li dijî setemkarî û dagîrkariyê û dîktatorî û li dijî plangeriya navdewletî bû ji bo jinavbirina şoreşa Kurdî, ew şoreş berdewamiya şoreşên berê bû û qunaxeke giring bû di dîroka xebata gelê me de."

Serok Barzanî radigihîne: "Şoreşa Gulanê hilgire şoreşa mezin a Îlonê bû, yek ji qonaxên girîng ên berxwedana Pêşmerge û gelê Kurdistanê ye. Ew şoreş çespanî ku heger di qonaxekê de xebata gelê Kurdistanê rastî westanê û şikandinê hatibe, lê vîna

têkoşîn û xebata gelê Kurdistanê ti demê neşikiye û bi henase û tîneke nû berdewam dibe ji bo gihîştin bi azadiyê. Ew azadî û destkeftên ku

şehîdên Kurd û Kurdistanê birê dikim. Herwiha silav li xweragîr û qehremaniya Pêşmerge ku bi xwîn û qurbanîdana xwe serfirazî ji gelê

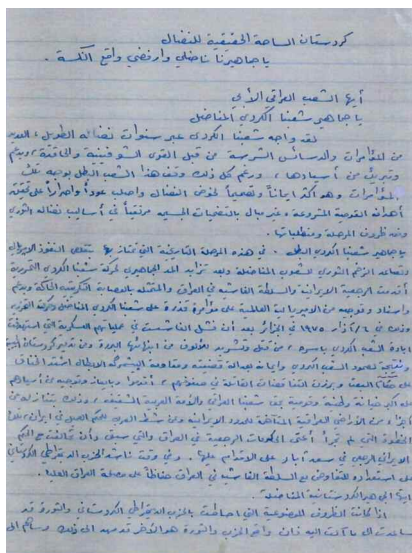
niha hene, berhema xwîn û qurbanîdana gelê me di şoreşa Gulanê û tevahiya şoreşên din de ne."

Di beşeke din a peyama Serok Barzanî de hatiye: "Bi wê bîranîna pîroz de hezar silav ji giyanê yekem şehîdê şoreşa Gulanê şehîd Seyid Ebdulah Hacî Omeranî û hemû

xwe re anî. Di vê bîranînê de wê yekê dupat dikin ku vîna gelê Kurdistanê bihêz e û tevî hebûna plangîriyê, lê bi vîneke ji berê bilindtir tîdikoşîn ji bo bidestxistina mafên rewşa û berdewamiya peyama aşî, pêkvejiyan û pêşketinxwaziyê."

kurdistan24.net

Beyannameyeke Serkirdayetiya PDKê bi destnivîsa Serok Barzanî ya sala 1975ê belav dibe

Li ser torên civakî beyannameya sala 1975 a Serkirdayetiya demikî ya PDKê belav bûye ew beyanname bi destê Serok Barzanê hatiye

niv'sandin. Beyanname ji 3 beşan pêk tê li roja 10.12.1975ê vedgere, naveroka beyannameyê amaje bi amadekariyê ji bo şoreşa çekdarî û paşê hilpêkirina şoreşa Gulana pêşketinxwaz dike.

Li gor wê dîrokê tê xuya kirin ew beyanname e bi çend mehan piştî rêkeftina Cezaîrê û şoreşa Îlonê bû.

Çavdêrên siyasî li torên civakî amaje bi wê yekê dikin ku, belav kirina beyannameyê di rewşeke wiha dijwar de ya wê demê tê naskirin ku, Serok Barzanî û Serkirdayetiya PDKê bi bawerî û xweragîrî, beramber wan planên herêmî rawestayê û rêya xebatê li ber girtiye û bi hêz ve li ser pêkanîna armancên

Saziyên navnetewî çavdêriya hilbijartinên Tirkîyê dikin

Li Tirkîyê bi nêzîkbûna hilbijartinên pêşwext yê 24ê Hizêranê, sazîyên navnetewî ku dê çavdêriya hilbijartinan bike diyar dibin. Yek ji wan jî Rêxistina Hevkarî û Ewlehiya Ewropayê (OSCE) ye, ku di çarçoveya peymanî Copenhagen a sala 1990î de, wê çavdêriya hilbijartinan bike. Herwiha nûnerên Rêxistinên Ewropî hatin Tirkîyê û bi Wezareta Derve ya Tirkîyê re, ji bo çavdêriya hilbijartinan civiyan.

Ji aliyekî din ve, Perlemana Ewropa da zanîn ku ew çavdêran ji bo hilbijartinên Perleman û Serokatîya Tirkîyê naşînin. Herwiha hin perlemanterên Ewropî gotin: "Perlemana Ewropa derbarê hilbijartinan û encamên wan, ti hewlestê nade û nêrînen her perlemanterekî di vê mijarê de, wê tenê nerîna wî ya kesatî be û wek nêrîna Perlemana Ewropa neyê qebûlîkirin."

Derbarê wê helwesta Perlemana Ewropa, pîspor û akademisyê Tirk Murat Erdogan ji K24ê re got: Helwesta Yekîtiya Ewropayê tektîkî ye û naxwaze hilbijartinan piroveke bike.

Li gorî min, ew dixwaze ji hilbijartinan û nîqaşên wê dûr bimîne. Ji ber ku di hilbijartinên dawî de, tîkiliyên bi Yekîtiya Ewropayê re weke ensîtûmaneke siyasî hatibûn bikaranîn. Niha li Tirkîyê rewşekê aloz heye û

perleman naxwaze weke berê, carekî din bibe amêra hilbijartinan.

Li gorî hin pîsporên opozisyonê jî, ji ber ku hilbijartin wê di bin siya rewşa awarte de bînin kirin û encamên zelal dernakevin, Perlemana Ewropa çavdêran naşîne.

Li ser wê yekê akademisyena

Tirk Başak Yavcan ji K24ê re got: Li gorî min ji ber helwesta berê ya deshîlata Tirkîyê, Perlemana Ewropa ew biryara xwe da û dixwaze dûrî hilbijartinan bimîne. Lê pêwîst bû tîkiliyên herdu alîyan ji ber gotûbêjên endamtiya Yekîtiya Ewropa baş bana. Lê ew biryara Perlemana Ewropa nîşana xirabiya tîkiliyan e û bi vê yekê, wê peyamê didin ku pêwendiyên herdu alîyan ber bi xirabûnê ve diçin. Heman nîqaş di serdema referadûma Nîsana 2017an de jî hatibûn kirin. Wê çaxê jî bîlî Rêxistina Hevkarî û Ewlehiya Ewropayê û sazîyên navnetewî, Perlemana Ewropa jî çavdêr şandibû. Piştî Perlemana Ewropa eşkere kir ku li gorî rapora wan ya çavdêriyê, di serdema referandumê de hin rûdanên nêrîni ku bandor li ser hilbijêran kirine, pêk hatine, lê ew ne bi wê giringiyê bûn ku encamên hilbijartinan biguherînin. Ji aliyekî din ve, hin nûneran jî şandeya çavdêriyê ragihandin ku hilbijartin bi awayekî zelal nehatiye kirin û ew yek jî bû sedema nîqaşan.

kurdistan24.net

Ciwan Haco: Kes nikare vîna Kurd bişkîne

Ciwan Haco got: "Kurd neteweyek 50 milyonî ne. Îro em çend di rewşek xerab de jî bin, kes nikare vîna Kurd bişkîne".

Hunermendê navdar liser zaroktiya xwe diyar kir: "Ez zarokek gelek natebite bûm. Min qet guhdariya kesî nedikir. Ger min di biçûkatiya xwe de dilên hinan hiştibe, ez li vir lêborîna xwe ji wan dixwazim" Bi hunermendê navdar Ciwan Haco re li ser albuma wî ya nû "Felek" em axifîn.

Bi hunermendê navdar Ciwan Haco re li ser albuma wî ya nû "Felek" em axifîn.

Em li ser albûma te ve biaxifin. Navê wê, çima "Felek" e?

Di dema dawî de Kurd ne di rewşek baş de ne, me gelek hêjayî wenda kirin. Wekî Kerkûk û Efrînê. "Pêvejoya Aştiyê" biser neket. Rewşa Kurdan di 2017an de ne baş bû. Gava ez liser albûmê ponijîm, girêdayî van hemû

hene? Li Kurdistanê yan jî li Tirkîyê?

Erê, piştî biqasî mehekê ji bo kişandina klîpan ezê li başûrê Kurdistanê bim. Niha planeke konseran nîn e, lê li wir dikare were plankirin. Lê, li Tirkîye rewş ne baş e. Jiber rewşa di herêma de tê jiyandin, ev çend sal in ez nikarim li wir konseran bidim. Hêvîdar im li wir rewş baş bibe û ez bikaribim li wir jî konserekê bidim.

Ji cîhê şirketên kevin ên ku albumen Kurdî derdixin, we şirketek albûman a nû, ku qet heta niha album dernexistibûn jîlbijart. Ev ne biryarek bi risk e?

Na, ne biryarek bi risk e. Xwediyê Red Muzik ku albûmê derdixe Ayhan Evci, ji 30 salî ve hevalê min. Derhênerê albûmê jî ew e. Ev şirketek ku weşanên dijital jî dike ye û bawer im mîsogertir e. Berê zelaliyek liser

lê divê biser bikeve.

Min dixwest liser hin tiştên ku liser we tîna meraq kirin, biaxifin. Ciwan Haco zarokek çawa bû? Di malbatek çawa de mezin bû?

Malbata min wekî her malbatek Kurd e. Em li gund mezin bûn. Resen em ji Bakur in. Diya min ji gundê Tilê yê nêzîkî Sêrtê, bavê min ji gundek nêzîkî Midyad a Mêrdînê ye. Piştî Şoreşa Şêx Seîd neçar bûne ku ji deverên xwe koçber bibin. Ez jî, li gundek nêzîkî Tirbespiyê hatime dinê. Wekî her zarokek Kurd bûm, bi tope dilîst. Wê demê futbolê gelek bala me dikişand. Di gundê me de Suryanî, Kurdên Êzdî, Kurd hebûn. Min zarokiyek xweş derbaskir. Hîn jî zaroktiya min tê ber çavên min. Ez zarokekî gelek netebita bûm, min guhdariya kesî nedikir. Di zaroktiya xwe de, ger min dilê hin kesan hiştibe, li vir lêborîna xwe ji wan dixwazim.

Te dixwest bibe çî, gava tu mezin bibî?

Her ku tê bîra min, min dixwest bi muzikê re mijûl bibim. Ji xwe, gava min albûma xwe ya yekem – Emîna derxist, ez 13-14 salî bûm. Mi tembûr digirt destê xwe û bi saetan lê dixist û min digot: Rojêkê ezê bibin stranbêj, hunermend.

Malbata we, li vê daxwaza we çawa temaşe dikir?

Malbata min, her piştigiriya min kir. Em bi Êzdiyan re, bi hevûdu re mezin bûn. Di malên wan de tembûr hebûn. Her dihatin mala me û li mala me li tembûrê dixist û stran digotin. Min weha destpê kir.

Hûn ji kîjan strana xwe hez dikin, ku bibêjin?

Rojen Bernas, "Min navê xwe kola li bircên Diyarbekir" gelek xweş nivîsandîye, ya duyem jî melodiya wê, hevûdu gelek baş temam kirin. Rewşa Kurdan gelek baş tîne ziman, bi naverokek gelek bi hêz. Jiber vê taybetmendiyek wê ligel min heye.

Hûn bîra Qamişlo dikin?

Bêgûman gelek bîra wê dikim. Hêvîdar im rewş baş bibe û ez veg-erim wir.

Di dawiyê de, tiştek ku hûn bixwazin bibêjin?

Ji bo vê hevpeyvinê spasiya Kurdistan24ê dikim û serkeftinê dixwazim.

Ciwan Haco:

Di sala 1957an de li rojavayê Kurdistanê, li Qamişlo hatiye dinê. Resen ji Mêrdînê ye. Malbata wî di encama Şoreşa Şêx Seîd de neçar maye koçber bibe. Di zaroktiyê de bi muzikê re têkildar bûye, piştî qedandina liseyê, ji bo perwerdehiya muzikê derbasî Ewropa bûye. Ji zaroktiya xwe ve albumên muzikê derxistine. Ciwan Haco bi jin e û li Swêdê dijî.

kurdistan24.net

Hişyar Zêbarî: Encamên helbijartinê bîn hilweşandin aloziyek mezin dê derkeve!

Endamê politbüroya Partiya Demokrat a Kurdistanê (PDK)ê Hişyar Zêbarî ragehand, "Eger encamên helbijartinan bîn hilweşandin Parlamentoya Iraqê yê roja 12/5/2018an bîn hilweşandin, wê "Tevliheviyeke mezin" çêbibe".

Zêbarî di tora xwe ya civakî facebookê de ragehand: "Ji aliyê hin kesên siyasî û perlemanterên binketî ve, tevgerên

metirsîdar hene ku encamên helbijartinan bîn hilweşandin û ev yek dê encamên karesatbar bi ser ewlehî û aramiya Iraqê de bîne, pêwîste ew kesana bîn rawestandin û rê bi wan neyê dayin ku welat ber bi tevliheviyê ve bibin".

Daxuyaniyên Zêbarî hevdem in li gel bizavên hin aliyan, ku dixwazin di Perlemana Iraqê de, kar ji bo hilweşandina encamên helbijartinan bikin yan jî denga dubare bi destan bijmêrin.

Li ser vê mijarê, perlemantera Dewleta Yasa Nehla El-Hebabî ragihand, ku "Di vê hefteyê de, wê Perlemana Iraqê bicive û yasayeke destûrî derbarê binpêkirinê helbijartinan derxîne".

Nehla El-Hebabî diyar kir, ku niha jî zehmete rêjeya yasayî ji bo lidarxistina wê civînê peyda bibe, ji ber ku ew qebareyên biser ketine, rê nadin endamên xwe ku beşdariyê di wê civînê de bikin û ditirsin yasayek bê derxistin û "saxtekariyên wan" eşkere bibin.

BasNews

Bi wêne.. Xelkê Efrînê bi pêyan vedigirin Efrînê

Tevî rêgiriya ji aliyê rêjîma Sûriyê û çekdarên opozîsyona Sûriyê, xelkê Efrînê rojane bi dehan malbat piştî pereyan bi otomîbîl û pêyan di nava çiya û zinaran re vedigirin Efrînê.

Çalakvanên ji nava Efrînê ji K24ê re ragihandin, hatina xelkê Efrînê bo gund û bajarokên berdewam e, ku ji heyama hefteyêkê zêdetir ji yek hezar malbat vejeriyane ser mal û milkên xwe. Amaje bi wê yekê kirin jî, ku rêbenda "Qos" a di

destpêka Efrînê de ku di destê çekdarên grûpên çekdar de ye li ser derbasbûna her otomîbîlekê 100 hezar Lîreya Sûrî ji xelkê distînin. Herwiha dan zanîn jî, xelkê ku di riya gundê Beradê re bi pêyan di nava çiya û zinaran re derbas dibin, grûpên çekdar li her derbasbûna her mirovekî 10 hezar Lîre Sûrî ji xelkê distînin. Gotin jî, grûpên çekdar ên opozîsyona Sûriyê hejmerek mezin ji xortên Efrînê bi tometên cuda li ser rêbendan digirin û binçav dikin. Ji aliyê xwe ve, Navenda Afrîn media ragehand ku, 12 ciwanên Kurd dema dixwestin vejerin bajarê Efrînê li ser xalên pişkinîna ji aliyê rejîma Sûriyê hatin girtin.

Ji dema dagîrkirina herêma Efrînê di roja 18ê Adara bûrî ji aliyê artêşa Tirkîyê û grûpên çekdar ve, zêdetir 200 hezar welatîyê Efrînê derbider bûn, Li hember vegera wan jî astengî roj bi roj diwartir dibin.

Ev yek di demekê de ye, bi hezaran malbatên Ereben navçeyên cuda yê Sûriyê û bi taybet ji Xûtaya Rojhilatê Şamê ve li şûna Kurdên Efrînê tîna bicihkirin.

BasNews

Rûsya: Me mûşekên pêşkeftî li Sûriyê bikaranîne

Wezîrê Berevaniyê yê Rûsyayê Sergey Şoygu ragehand ku, wan li Sûriyê mûşekên taybet ên balefirên Su-57 bikaranîne Şoygu di civîna xwe ya bi berpirsên leşkerî yê Wezareta Berevaniyê re civiya û di civînê de ragehand ku, Artêşa Sûriyê mûşekên dîravêj ên pêşkeftî di hin operasyonên xwe de bikaranîne. Sergey Şoygu da zanîn ku, şerê Sûriyeyê ji bo Artêşa Rûsyayê ezmûneke baş bû, lewra piştî ceribandîna li Sûriyeyê di 11 cûre helikopter û balefirên de modernîzasyon hatin kirin.

BasNews

bûyeran, min nav ji "Felek" baştir nedît. Di xebatên xwe de, we hestên evînê, welat, bîrîkirinê, hesreta welat, têkoşîna neteweyî, bi me dan jiyandin. Ev albûma we jî, weha ye?

Bi naverok belê. Di nava min de her dem du hestên kûr hene. Yek – welatê min. Kurdistan. Du – evîn. Ev her du hest her dem ligel min cîhê xwe diparêzin. Jiber vê yekê albûma min, ji pirsgîrêkên welatê min ne dîr e û di nav de gelek stranên evînî jî hene. Di albûmê de stranek liser roj-namevana ku jiyana xwe jidest dayî Şîfa Gerdî jî stranek heye. Di cîhanê de jidest dan a jiyana wê, gelek deng da bû. Liser vê, min jî xwest stranek xemginiyê bêjim.

Gava we liser albûmê kar dikir, tiştên ku hêz dida we çî bûn?

Ez çend ji welatê xwe dûr jî bim, ewqas jî nêzîk im. Ji bo vê albûma xwe min hest û hêz ji du jinan rêzdar - Şîfa Gerdî û Arîn Mirkan girt. Herçend ez bi jin im jî, evîn hestek xwe ya kûr ligel min heye. Cîhê evînê di dilê her mirovî de cihek taybet û girîng werdigire. Hest û hêza min ya din jî ew e.

Ti planên we yê konseran

firoştinan nebû. Çiqas tê guhdarîkirin, me nizanibû. Lê, di rewşa dijital de ne weha ye, albûm çiqas tê guhdarîkirin her tişt bi hejmar eşkere ye.

Hûn rewşa îro ya Kurdan çawa dinirxînin. Wekî hunermendekî hezkirî peyama we çî ye?

Kurd neteweyek 50 milyonî ne. Îro em çend di rewşek zehmet de bin, kes nikare vîna Kurd bişkîne. Ez ti caran baweriya xwe jidest nadim. Rast e gelek bûyerên nexweş hatin jiyandin. Li rojava, rewşa Efrînê, li başûr, rojhilat li wir jî rewş xerab e.

"Pêvajoya çareseriyê" û diyalog divê dîsa destpê bike. Kurd û welatên beramber divê rûn û biaxifin. Ev neçarê vê yekê ne. Bi şer û lêdanê tiştek bidest nayê. Baweriyek weha ligel min peyda bûye, ji şer herî zêde Kurd zerarmend in. Em di sala 2018an de dijin. Divê em rêyeke aştiyane bidin pêş xwe.

Babeteke din, di malbatekê de gelek xwişk û bira hene û her yek ji wan xwedî ramanên xwe ye. Kurd jî divê weha bin, herçend xwedî siyasatên cuda bin, dive rêza hevûdu bigrin. Kongreya Neteweyî jî, dive lidar bikeve. Heta niha serneketiye,

"Şikestina Amerîka li Sûrya wê ji cenga Vêtnamê mezintir be"

Şewirmendê yekem yê ferman-darê giştî yê Supaya Pasdaran ya Îranê emîd Hisên Deqîqî ragihand, ku "Wê Amerîka li Sûrya rastî şikestinekê mezintir ji ya cenga Vêtnamê be". Hisên Deqîqî duh di gotarekê de li bajarê Kaşan li başûrê Taranê got: "Piştî şikestina Amerîka û dorpeçana wê di cenga Sûryê de, careke din Washingtonê xwe li sepandina sizayên abûrî digire".

Deqîqî diyar kir ku: "Damezirandina DAIŞê ji bo wê mebestê bû, ku rê li ber rabûna Islama welatên navçeyê bigire, ji ber ku ditirsyan Islama

welatên navçeyê, Hikûmetên kevnpereşt bihejîne". Herwiha navhatî got: "Serokê Amerîka Donald Trump, bi pereyê Siûdiyê derfetên kar ji bo

bêtirî 650 hezar kes li Amerîka peyda kiriye, ew jî di demekê de ye, ku xortên misilman li Siûdiyê ji ber hejariyê dinalin".

kurdistan24.net

PYD: Artêşa Tirkîyê nahêle xelkê Efrînê vegere

Li bajarê Qamişlo meşeke piştigiriyê ji bo bajarê Efrînê û xelkên wê ji aliyê Rêveberiya Xweser ve hate lidarxistin. Hejmerek ji serkirdeyên rêveberiyê û hin partiyên siyasî beşdarî wê meşê bûn.

Di wê meşê de Hevserokê Partiya Yekîtiya Demokratîk (PYD) Şahoz Hesên ji K24ê re ragihand, îro li kemû Rojavayê Kurdistanê û derveyî welat meş hene, bi armanca ku hemû cihan pê bihesse ku li Efrînê rewşeke xirab heye. Şahoz Hesên got jî, artêşa Tirkîyê Efrîn dagîr kiriye û gelek kiryarên xirab li wir pêk tîne, ji kuştin û girtinê û jinavbirina cihên Êzidiyan û xelkê ku vedigerin jî digirin û direvînin. Hevserokê PYDê amaje bi wê yekê kir, artêşa Tirkîyê nahêle xelkê Efrînê vegere ser mal û milkên xwe ji bo proseya guhartina demografi li Efrînê cibîcî bike. **kurdistan24.net**

Hewldanên yekxistina hêzên Pêşmergeyên Kurdistanê berdewam in!

Emîndarê giştî yê wezîrê Pêşmerge yê herêma Kurdistanê ragehand, karkirina li ser proseya çaksaziyê ya wezareta Pêşmerge berdewam e û gelek qonax hatine derbas kirin.

Emîndarê giştî yê wezareta Pêşmerge Cebir Yawer ji BasNewsê re ragehand: "Kar kirina li ser proseya çaksazî ya

bi alîkariya Amerîka, Almanya û Fransayê hatiye rêkxistin berdewam e û gelek ode û rêveberî bi wê armancê di wezarete de hatine vekirin." Derbarê yekgirtina hêzên 70 û 80ê de jî emîndarê giştî yê wezareta Pêşmerge diyar kir: "Ew pirs yek ji xalên proseyê ye û pêwîste bikeve bicîh anîn û meriyetê de û ew du hêz bikevin ser wezareta Pêşmerge."

Cebir Yawer amaje bi wê yekê jî kir, ku wezareta Pêşmerge civîna mehane li gel hêzên hevpeymanan navnetewî heye û di wê civînê de guftûgoya proseyê û rewşa ewlehiyê û şerê dijî DAÎŞê dê bê kirin." **BasNews**

Firokeyên Israîlî dîsa êrîşî Sûryê kirin û 9 serbazên Îranî kuştin

Ajansên nûçeyan yê Erebî, ji ser zimanê jêderên pizîşkî li nexweşxaneyan ya navendî ya

bajarê Himsê ragihandin, ku di encama bordûmana firokeyên Israîlî de, li ser firîngeha serbazî ya Deb'a li gundewarê rojavayê Himsê, 21 serbaz hatin kuştin û di nav wan de, 9 serbazên Îranî hene. Heman jêderan diyar kirin, ku firokeyên cengî yê Israîlî, Pêncşemê bi şevê, êrîşî embarên çekan û ketîbeya berevaniya ezmanî li nav wê firîngehê kirin, ku çekdarên Hizbullahê û milîsên Îranî mezintirîn bîngeha serbazî têde ava kirine. Li gorî jêderên xweçihî, bi awayekî heftane, firokeyên Îranî yê barkirî bi keresteyên serbazî û xwarinê, li firîngeha serbazî ya Deb'a dadikevin. Derbarê wê êrîşê, heya niha Hikûmeta Israîlî ti daxuyaniyek nedaye, lê di dema dawî de, êrîşên Israîlî li dijî hêz û milîsên Îranî li nav axa Sûryê zêde bûne, di roja 10ê vê mehê de jî, artêşa Israîlî bi mûşekan, êrîşî embarên çekan û navendeke radarê û hin bîngehên serbazî yê hêzên rêjîma Sûryê li derdora Şamê kir û li devera Qisêr jî, artêşa Israîlî êrîşî bîngehên Hizbullah Lubnanî kir. **kurdistan24.net**

Koçkirina Xelefê Zêbarî, Nesrîna wî û Mihemed Şêxo û

"Ga dimre Çerim dimîne, mêr dimre nav dimîne"

Di roja 25/5/2018'an de helbestvan, bêjerê Şoreşa Êlûnê, (Yê ku yekem car di şoreşa Kurdistanê de, bi serokatiya Barzanîyê Nemir, got: "Vêre dengê Kurdistan e"), xwediyê gotinên strana Nesrîn (Ya ku Mihemed Şêxo dibêje) û bêjerê Dengê Amerîkam beşê Kurdî li Washingtonê Xelefê Zêbarî ji nav me bar kir. Û sibeha 26/5/2018'an li Amerîka, bajarê Washingtonê hat

şoreşa Êlûnê bû, berî likumandina şoreşê, bêjerê Dengê Kurdistanê Iraqê bû. Ew bû yê ku nav di pêşmergeyan de dida û digot: Pêşkevin pêşmergeyên qehreman.. Ta ku digel hevalê xwe Mihemed Şêxo di Îranê re derketin.. Ji 27 salan ve Xelefê Zêbarî jiyana xwe li Washingtonê û karê bêjertiye di Dengê Amerîka, beşê Kurdî de dikir.. Qenciya wî li gelek

- Piştî çend rojeka Mihemed Şêxo çend rêzek ji helbesta min û ya Sebrî Botanî di hevpeyvînekê de li radyoya Kurdî li Bexda gotin.

- Sala 1975 li meha Avdarê Mihemed Şêxo vegeryav Çomanê û serhêldana Kurdan bi dûmahî hat piştî rêkheftina Cezayirê. Mihemed Şêxo çê ordagayê Rebetê li Îranê.

- Piştî hingî penaberê Kurd bi ser bajêrê Îranê da belave kirin û Mihemed Şêxo bire Gumbet Kawis li bakora Îranê.

- Di wan du sal û nîvê ku ez li Îranê bûm, Mihemed Şêxo du helbestê min kirin sitran ew jî Nesrîn û Kewê xurtê serê çiya bûm. Her wesa gelek helbestê Mistefa Etroşî jî kirin sitran.

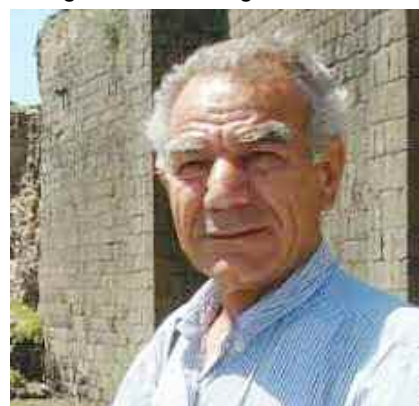
Nesrîn

Demê min to dîtî Nesrîn
herdû çavê direş digrîn
ewan çavan digote min
careka dî to min nabîn
dîl û can li min bibîne xwîn

Ji hemî la min vebîn birîn
ji ber şenga didan zêrîn
ji ber şoxa bejin şîrîn
te dêm têkel befir û xwîn
to ji gula bûy gula Nesrîn

Behar behî Nesrîn werya
kevne nêrî li ser çerya
heyfa min têt Nesrîn birya
rundik werya ser wan rûya
ew çavê reş gelek girya

Nesrîn xwezî te bibînim
to şîr dibî careka dî
ne ji wê binê ji bineka dî
ne ji wê warî ji warekê dî
xwezî çî car nehête cî
eger bêtin bi rengê dî.

Konê Reş

veşartin û xweziya wî pê re çû gorê:

Nesrîn xwezî te bibînim.. To şîr dibî careka dî.. Ne ji wê binê ji bineka dî.. Ne ji wê warî ji warekê dî.. Xwezî çî car nehête cî.. Eger bêtin bi rengê dî..

Li gor ku mamoste Muhamed Said ez agahdar kirim, ji roja 25-27/5/2018an ve, rêûresmê behiya wî li bajarê Akrê, ji layê kes û karê wî ve, li mizgefta (Şehîd A. Qado) tê birêvekirin..

Xelefê Zêbarî! Erê Xelefê Zêbarî ji nav me bar kir.. Kî wî nasnakî? Kê li gotinên wî guhdarî nekiriye, dema Mihemed Şêxo bi dengê xwe yê henûn, şêrîn û zîz strana (Nesrîn û Kewê Xortê Serê Çiya Me) dibêje. Ji bilî Mihemed Şêxo jî gelek ji hunermendên Kurdistanê helbestên wî kirine stran wek Mehabad Zaxoyî, Mihemed Teyib Tahir û gelekên din..

Xelefê Zêbarî; helbestvan û pêşmergeyek ji pêşmergeyên

rewşenbîrên Kurd heye ku wî di programê xwe (Feheng û Toreya Kurdî) de hevpeyvîn bi wan kiriye û ew dane naskirin, ez yek ji wan im..

Di axaftinek telefonî de, berî 7 salan, wiha ji min re got: "Ez fexir û iitîzazê dikim ku min xizmeta mîletê xwe kiriye û ev 20 sal in ku ez li Washingtonê me, wek bêjer di Dengê Amerîka, beşê Kurdî de, min xizmet ji bo feheng û toreya gelê xwe kiriye.." û got: "Ez xweş bawerim wê Kurdistanê ava bibe û wê ji pêşketîrîn dewletên rojhilata navîn be.."

Dawî dibêjim, wek ku bav û kalên me gotine: "Ga dimre çerim dimîne, mêr dimre nav dimîne".

Li dor çîroka Nesrîna xwe û Mihemed Şêxo wiha gotiye:

- Li sala 1973 ji bo yekemîn car min ev helbeste dav Mihemed Şêxo li Nawpirdan li Çomanê, demê bi seredan hatiye wêrê, her wesa Sebrî Botanî jî helbesta ez bûme pîrê xem civîn û Mistefa Etroşî helbestek dabûyê.

Nivîskar û lêkolînvanê kurd koça dawî kir!

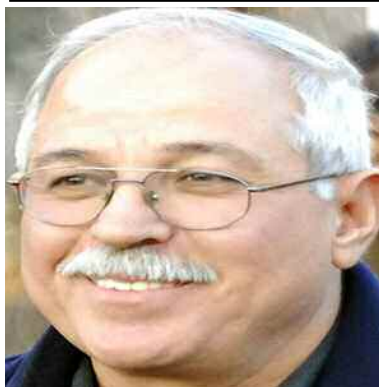
Nivîskar û lêkolînê Kurd Dr. Mihemed Salih Îbrahîm yê bi navê (Şepol) tê nasîn di temenê 85 saliya xwe de li nexweşxaneyê Tehranê ya paytexta Îranê koça dawiyê kir.

Dr. Mihemed Salih Îbrahîm sala 1933an li bajarê Mihabada Rojhilatê Kurdistanê ji dayîk

bûye, xwendina xwe seretayî li Mihabadê temam kiriye û sala 1962an ji zanîngeha Tehranê derçûye, di sala 1970ê de master wergeriye û di sala 1995an de jî doktora di beşê ziman û wêjeya (Faris - Erebî) li heman zanîngehê wergeriye. Mamoste Şepol ligel nivîs û lêkolînan xwe, roleke

wî ya berçav di warê rojnamegerî û zimanê Kurdî de hebûye. Di sala 1979an de moleta belavkirina kovareke mehane ya bi navê "Girşeyî Kurdistan" wergeriye û 9 hejmar jê belav kirine. Herwiha yek ji damezrênerên Komela Kurdên rûniştvanên Tehranê bû û demekê jî serokatiya wê komelê kir.

Mihemed Salih Îbrahîmî Quran wergerand zimanê Kurdî û 30 pirtûk jî çap kirine û çend pirtûkên din jî wergerandine zimanê Kurdî. Herwiha gelek gotar di rojname û kovarên Rojhilat û Başûrê Kurdistanê de jî belav kirine. Biryare li Goristana Helbestvanan a li Mihabadê li tenişt helbestvanên Kurd Hêmin û Hejar û Pêşewa Qazî Mihemed bi axê bê spartin. **BasNews**

İbrahim GUÇLU

Wek tê zanîn piştî ku biryar hat girtin ku li Iraqê hilbijartina Meclîsa federal bê li dar xistin, di derbarê hilbijartinê de niqaşeyên girîng dest pê kir. Lê kurdan bi tevayî di destpêgê di bin bandora îşgala Kerkukê û herêmên din DE girîngiya hilbijartinê nedîtî. Lewra li dewletê û sîstema federal ya ku ji derdê neteweya kurd û kurdistanîyan re neblbû derman, xeyîdî bûn. Lê piştî demekê girîngiya hilbijartina meclîsa federal hat fahm kirin; Gorî wê girîngiyê niqaşê û şirove çêbûn.

Min di despêkê de girîngiya hilbijartina meclîsa federal li Iraqê tespît kir, gor wê girîngiyê nerînên xwe anîn ser ziman û pêşniyarên xwe pêş kêş kir. Loma min gelek aşkere diyar kir ku kurdistanî degên xwe bidin PDKê. Lewra ji serxwebûna Kurdistanê û ji dewletbûna Kurdistanê û encama Referandûma Serxwebûna Kurdistanê ya pîroz re PDKê xwedî derdikeve.

PDKê di heman dem de ji bona ku sîstema federal li Iraqê gor hiqûqa federalîzmê ava bibe, wedyê proje ye. PDKê ji makezagona sîstem û dewleta federal re xwedî derdike.

Encamên hilbijartinê jî derxist holê ku hilbijartina meclîsa federal ji bona kurdan çiqas girîng e. Bi taybetî jî di hilbijartinê de qezenckirina PDKê û Sadr, wendakirina Tevgera Goran û Ebadî encamên hilbijartinê girîngtir kir.

LI IRAQÊ Û BAŞÛRÊ KURDISTANÊ PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE...

Loma jî mirov dikare bibêje ku li Iraqê û Başûrê Kurdistanê pêvajoyeke nû dest pê dike. Min di nivîsa xwe ya dawî de jî ev rastiya anî ser zimên.

Rastî jî piştî ku encamên hilbijartinê diyar bûn, ev rastiya gelek vekirî û zelal derket holê. Piştî hilbijartinê, qedir qiymeta Serok Barzanî û partiya wî PDKê bilind bû. PDKê di sêrî de, tevayî kurd ji bona hikûmeta nû bûn mifte.

Ji bona vê yekê jî, piştî hilbijartinê berpirsiyarên partiyên ereban ketin rêzê ku bi Serok Barzanî û bi kurdan re danûstandin bikin.

Lewra xûya dikir ku PDKê û YNKê û Partiya Islamî Yekgirî ya Kurdistanê îxtîmaleke mezin e ku bi hev re tevbigerin û di hikûmeta federal de rolekî bilîzin.

Serok Barzanî jî piştî hilbijartinê di peyama xwe de diyar kir ku li Iraqê û Başûrê Kurdistanê pêvajoyeke nû dest pê dike.

Ev peyama Serok Barzanî gelek girîng e. Serok Barzanî ev peyama di 19.05.2018an de pêşkêşî raya giştî ya Kurdistanê û Iraqê kir. Loma divê em gelek

Qonexeke nû li Iraqê û Kurdistanê

bi balkêşî li peyama Serok Barzanî binêrin. Serok Barzanî dibêje:

“(....)

“Niha ku hilbijartina Encûmena Nûnerên Iraqê hate kirin, rewşeke nû hatiye holê. Hêvîdarim Hewlêr û Bexda dûrî li demargîrî û girîngiyê, pêdaçûnekî nû bi peywendiyên xwe da bikin û ev hilbijartin destpêka qonaxekî nû bibe ji bo her dî aliyên.

“Sedema serekî ya hemû girîftên berê û biryara gelê Kurdistanê ji bo encamdana referandûmê vedigerê ser pabendnebûna hikûmeta Bexda bi destûrê û li dîbaçeya destûr da jî bi rûnî hatiye ku “İltizam bi heze eldestur îhfiz el Iraq attihade alhûr şa’ba welriz û siyade”. Eve amajeyê gelek rûne ku Iraq li yekîtiyê arezûmendane pêkhatiyê û bi vê yekê jî referandûm û mafê diyarkirina çarenivîsê mafekî destûrî û sirûştî ya gelê Kurdistanê.

“Pêwîste piştî sed sal ezmûna pir li karesat ew bawerî li Bexda dirust bibê ku êdî dijayetiya mafên gelê Kurdistanê nekin û li doza rewaya gelê Kurdistanê têbigihin. Niha derfetekî başe ku aliyên dest bilindên Iraqê bi wê ruh û helwesta ku destûr li ser hatiye binyatnan muamele li gel maf û daxwaziyan gelê Kurdistanê bikin. Pêwîst bû hikûmeta Bexda kar ji bo qerebûkirina gelê Kurdistanê bike neku wê ablûqe bide û sizaya bi komel li ser da bisepêne. Hikûmeta Iraqê divê qerebûya enfal û kîmyabaran û wêrankirina gûnd û dêhatan û koçberkirina xelkê Kurdistanê bike ku li qonaxên pêşî da û li vê dawiyê jî li Kerkûk û Duz û cihên din diji gelê Kurdistanê hatin encam dan.

“Me pê başe ku bi diyalog li gel Bexda berdewam bin heta digihîne encamek. Tu demekî bijardeya me bijardeya şer nebûye. Mixabin herdem û li hemû qonaxên derbasbûyî de ewe Bexda bûye ku şer hilbijartiye û me jî berevaniyê kiriyê bi rûdanên piştî 16 cotmehê ve jî ku herdem û berî referandûm û piştî referandûmê jî raya me wiha bûye giriftan dûrî tundutîjiyê çareser bikin û peywendiya me li gel Bexda aştiane bibe. Li gel ewe da jî ew rastiya ku bi zora çek û xwesepandinê li Kerkûk û navçeyên Kurdistanîyan dinê derveyê îdareya Herêmê dirust bûye pêwîste bi dawî bibe û dîrok selmandiye ku .. Belê, em xwe naçemînîn.. û bi zimanê çek û zorê li diji gelê me, îradeya gelê Kurdistanê li tu demekî neşikaye û naşikê.

“Di derbarê encama hilbijartinan jî hinek nîgeranî û guman li proseya hilbijartin û encamên wê da heye. Ji bo nehiştina guman û nerezayîyan pêwîste Komîsyona Serbixweya Hilbijartina Iraqê hengavên pêwîst bavêje ji bo revandina gumanan û baweriyê ji bo aliyên nerazîyan dirust bike.

“Gelê Kurdistanê qurbaniyê bibe hejmar daye û ew destkeftên niha hene bi xwîna hezaran şehîdan hatiye holê. Niha jî ku qonaxekî nû li holê daye û hilbijartin hatiye kirin û ji

bo wê yekê ku xwîna şehîdên me bi vala neçê û destkeftên bêne parastin, pêwîste aliyên Kurdistanîyan berjewendiya niştîmanî bixin pêşîya berjewendiya hizbî û hemû aliyek pêkve bin û berjewendiya xelkê Kurdistanê nekin qurbana hinek destkeftên demkî û siyasî û hizbî. Divê li wê yekê têbigihin ku eger Kurdistan hemû yekdeng bibe dikarin destkeft û mafan biparêzin û eger berbelav bin ewe Kurdistan jî lawaz dibê. Hemû ezmûn ji me re dibêjin ku eger pêkve bin, karên mezin û destkeftên mezin pêktên û eger jî berbelav bin doza rewaya gelê me ziyane dibîne û paşve dike û ked û qurbanîdana gelê Kurdistanê bi vala diçe. Her ji bo ewe jî daxwaz dikim aliyên Kurdistanîyan vê carê li Bexda pêkve bin û yekrêz bin.

“Li dawiyê de spasî endam û kadîr û alîgir û dostên PDK û hemû zarok û gedeyên dilsozên gelê Kurdistanê dikim ku nehiştin heza neyaran û nehezan pêkbê.

Silav ji bo giyanê pakê şehîdên me yên nemir

Silav ji bo Pêşmergeyên qehreman.”

PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ PIRSGIRÊKÊN DÎ NAVBEYNA BAXDAYÊ Û KURDISTANÊ DE ÇARESER BIBIN...

Encamên hilbijartinê derxist holê ku siyaseta hikûmeta navendî ya Iraqê li hemberî Kurdistanê şaş bû. Loma jî gel deng neda Abadî û partiya wî. Guhertin xwest.

Gel biryar da ku ereb û kurd bi hev re wek koalîsyonekê di hikûmetê de bi hev re dewleta federal birêve bibin.

Ew jî tê wê wate ye ku divê pirsgerêkên di navbeyna Kurdistan û Baxdayê, bi awayekî demokratîk û gor pîvana wekhevî çareser bibin. Dema ku ev pirsgerêkan çareser nebin, jiyana kurdan bi ereban re gelek zehmet dibe. Ew jî dibe sedem ku di navbeyna Baxdayê û Kurdistanê şer çê bibe û her dem hevrikî hebe.

PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ DEWLETA FEDERAL JINÛVE AVA BIBE Û MAKEZAGONA DEWLETA FEDERAL QIYMETÊ QEZENÇ BIKE...

Li Iraqê, di sala 2005an de makezagonêk pêşkêşî raya giştî bû. Di wê makezagonê de biryar hatibû dayin ku dewleta Iraqê bibe dewleteke federal.

Di federalbûna Iraqê de PDKê û Serok Barzanî xwediye rolekî mezin bûn. Lewra Serokê YNKê bi Emerîkayan ve li ser 18 eyalatan li hevûdu kiribûn. Kurdistan li neteweya kurd bi awayekî dîin beş kiribûn. Ereb jî, ji vê yekê û projeyê gelek kêfxweş bûn.

Di encama referandûmê de jî, ev makezagona hat pejirandin. Biryar hat girtin ku dewleta Iraqê bibe dewleteke federal.

Ev biryarê helbet piir girîng bû. Lê ji wê girîngtir mijar ew bû ku dewleta federal divê gorî hiqûq û pîvanên federalîzmê ava bibe.

Lewra dewlet êdî ji dewletbûna ereban derdiket. Dibû dewle-

ta kurdan, ereban, hemû Iraqîyan. Loma jî sîstem dewletêdiviya bû ku bir her awayî bê gûhertin.

Hezar mixabin dewleta federal bir her awayî ava nebû. Rengekî din qezenç kir. Loma jî dewleta nû carna wek dewleta federal, carna wek dewleta ûmîter ya ereban, carna jî wek dewleta konfederal tevgeriya; hat bin av kirin.

Lê di bingeh de jî wek dewleta ûnîter ya ereban tevgeriya. Ew jî dibû sedem ku pirsgerêkên di navbeyna neteweya ereb, neteweya kurd de zêde bibin û çareser nebin.

Di vê rewşê de berpirsiyariya kurdan jî zêde ye. Berpirsiyarên kurdan û partiyên wan jî, ji bona ku dewleta federal ava bibe, zor nedan. Loma jî seerokkomarî, hikûmet, meclîs, dezgehên din yên dewletê gor hiqûq û pîvanê dewleta federal ava nebûn.

Serokkomar kurd bû û kurd e, lê bi erebî qise kir/dike. Berjewendiya neteweya kurd wek pîvana wekhevî û federal neparast/naparêzê.

Di hikûmetê de û di meclîsê de kurdî nehat qise kirin.

Ala Kurdistanê di dezgehên federal de nehat daliqandin.

Zimanê kurdî nebû zimanê dewleta federal, bes bû zimanê perwerdeyî û fermî li Kurdistanê.

Li dadgehên federal zimanê kurdî bi kar nehat. Ez dikarim van xalana zêdetir rêz bikim.

Divê di vê pêvajoya nû de dewleta federal bi her awayî ava bibe. Dewleta federal gor hiqûqa federal û makezagonê bimeşe.

Ev jî zêdetir bi xebat û hewildana berpirsiyar û partiyên Kurdistanê dê pêk bibe.

Ez dikarim bibêjim ku ji bona dewleta federal ava bibe, di serî de meclîs gor dewleta federal divê ava bibe.

Heger ez bi tîpên mezin binim ser zimên:

Loma jî li Iraqê: PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ MECLÎSA FEDERAL GORÎ FEDERALÎZMÊ DÎZAYN BIBE Û LI MECLÎSÊ ZIMANÊ KURDÎ BÊ BI KAR ANÎN Û MECLÎS WEK MECLÎSA FEDERAL TEVBIGERE. KURD ROLA XWE YA RASTEQÎNE BİLÎZIN.

Di dewleta federal de zimanên neteweyan kar anîn gelek girîng e.

Loma jî li Iraqê PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ DI HEMÛ DEZGEHAN DE Û LI TEVAYÎ IRAQÊ ZIMANÊ KURDÎ BI KAR BÊ.

Loma jî li Iraqê PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ DI NAVBEYNA NETEWEYA KURD û EREBAN DE BI HER AWAYÎ WEKHEVÎ ÇÊ BIBE. Neteweya ereb xwediye çi maf be, divê neteweya kurd jî li her derê û li her cî xwediye wan mafan be.

LI IRAQÊ PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE: LEWRA SERXWEBÛN Û AVAKIRINA DEWLETA KURDISTANÊ DI VÊ QONAXÊ DE DIVÊ REALÎZE BIBE...

Gelek aşkere ye ku dewleta

federal, dewleta kurdan, ereban, hemû kêmnetewan e.

Dewleta federal bi îradeyêke mişterek ya demokratîk û encama referandûma makezagonê hat qebûl kirin.

Di dewletên federal de wekhevî çê nebû û an jî dewleta federal gor hiqûqa federal tev-negeriya, mafê her neteweyekî heye ku ji dewleta federal veqete, dewleta xwe ya serbixwe ava bike.

Neteweya kurd û kurdistanîyan jî, ev mafê xwe pêk anîm. Ji bona ku dewleta federal nemeşiya, biryar da ku qedere xwe bi referandûma serxwebûna Kurdistanê diyar bike.

Di 25ê Îlona 2017an de referandûm pêk hat. Di encama referandûmê de ji sedî 93 dekurdan biryar dan ku Dewleta Serbixwe ya Kurdistanê ava bibe.

Hezar mixabin hikûmeta navendî bi helwesta nîjadperestî û kolonyalîstî êrişî Kurdistanê kir. Kerkuk û gelek herêmên din îşgal kir.

Ev helwesta hikûmeta navendî, raste rast li dijî dewleta federal bû.

Ev helwesta xerakirina dewleta federal bnû.

Ew helwesta li dijî makezagona dewleta federal bû.

Ew helwesta li dijî wekhevîbûna neteweyan bû.

Loma jî divê serxwebûn û dewletbûna Kurdistanê di pêvajoya nû de jinûve realîze bibe.

Makezagona dewleta federal bi vê hişmendî bibe fahm kirin.

Piştî hilbijartina meclîsa federal û qezenckirina PDKê û YNKê vê yekê rojane dike.

JÎ BONA DEWLETA FEDERAL DEMOKRASÎYEK PLÛRAL Û FEDERAL PÊWÎST E...

HIÇ ŞIK TUNE YE KU JÎ BONA KU DEWLETA FEDERAL BIMEŞE, DÎ NAVBEYNA NETEWEYAN DE BÎ HER AWAYÎ WEKHEVÎ ÇÊ BIBE demokrasiyêke xurt, plûral, federal, xwediye nasnameyan pêwîst e.

Hezar mixabin dema ku dewleta federal hat ava kirin (2005), li Iraqê demokrasi tune bû. Bes li Kurdistanê hebû. Li beşa ereban dîktatoriya Baasê û Saddam ew kiribûn xwediye çandeke otorîter û nîjadperest.

Piştî dewleta federal ava jî bû di ereban û partiyên wan de gûhertin çê nebû, ereb wek berê tevgeriya. Ew jî bû sedem ku dewlet wek dewleteke federal ne, wek dewleteke ûnîter û erebî tevbigerê.

Divê di pêvajoya nû de demokrasiyêke plûral û federal bibe kirin. Ew jî bi gûhertinan hemû qanûnan û çanda siyasî dibe.

PÊVAJOYEKE NÛ DEST PÊ DIKE LEWRA DIVÊ KURD DI RÊVEBIRINA DEWLETA FEDERAL Û HIKÛMETÊ DE CÎ BIGRIN. EW JÎ BI KOALÎYONÊ PÊK TÊ...

Jibona ev hemû xalên jiyanî û bingehî li Iraqê çareser bibin, divê kurd raste rast di hikûmeta federal de cî bigirin. Ebadî jî, ji derveyî hikûmetê bibe girtin.

Amed, 25. 05. 2018

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiye? Ev **a**ve.
Bu nədir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

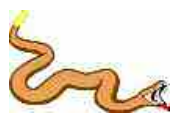
diran

Ev çiye? Ev dir**a**ne.
Bu nədir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiye? Ev **a**gire.
Bu nədir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiye? Ev **m**are.
Bu nədir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiye? Ev **b**izine.
Bu nədir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiye? Ev **b**alone.
Bu nədir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiye? Ev **b**acane.
Bu nədir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiye? Ev otomob**i**le.
Bu nədir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çiye? Ev ta**C**e.
Bu nədir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

Canî

Ev çiye? Ev **C**anîe.
Bu nədir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çiye# Ev **C**ûcîke.
Bu nədir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çiye# Ev fin**C**ane.
Bu nədir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiye? Ev **Ç**ave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiye? Ev **Ç**êleke.
Bu nədir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

çaynîk

Ev çiye? Ev **Ç**aynîke.
Bu nədir? Bu çaynikdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiye? Ev **Ç**akûçe.
Bu nədir? Bu çekicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

Dd

defter

Ev çiye? Ev **d**eftere.
Bu nədir? Bu dəftərdir.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiye? Ev **d**are.
Bu nədir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

dest

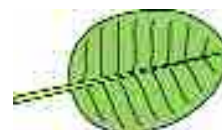
Ev çiye? Ev **d**este.
Bu nədir? Bu əldir.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiye? Ev **d**ile.
Bu nədir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ee

belg

Ev çiye? Ev **b**elge.
Bu nədir? Bu yarpaqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiye? Ev **e**loke.
Bu nədir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

ker

Ev çiye? Ev **k**ere.
Bu nədir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiye? Ev **z**ebeşe.
Bu nədir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

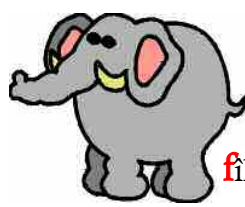
Ev çiye? Ev **ê**lege.
Bu nədir? Bu jiletir.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiye? Ev **h**êke.
Bu nədir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

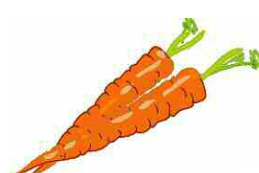
fîl

Ev çiye? Ev **f**ile.
Bu nədir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elefoant.

fîrok

Ev çiye? Ev **f**iroke.
Bu nədir? Bu təyyarədir.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiye? Ev **g**izêre.
Bu nədir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carot.

gêzî

Ev çiye? Ev **g**êziye.
Bu nədir? Bu süpürgədir.
Что это? Это веник.
What is it? It is a braom.

pê

Ev çiye? Ev **p**êye.
Bu nədir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

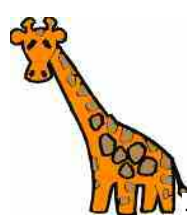
kêr

Ev çiye? Ev **k**êre.
Bu nədir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiye? Ev **f**inde.
Bu nədir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiye? Ev zera**f**eye.
Bu nədir? Bu zürafədir.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiye? Ev **g**oreye.
Bu nədir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

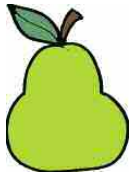

guh

Ev çiye? Ev **g**uhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

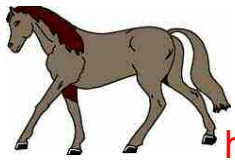
hirmê

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

hirç

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

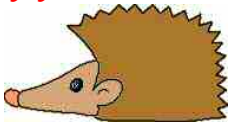

hêştir

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dævêdir.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Jj

jûjî

Ev çîye? Ev jûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidir.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günêşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

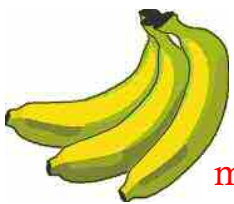
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qêzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

kevjâl

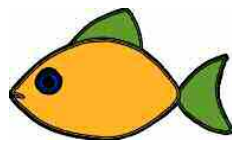
Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nêdir? Bu xêçengdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm

mûz

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

masî

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu camışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

meymûn

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

li

dîl

Ev çîye? Ev dîle.
Bu nêdir? Bu ürêkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

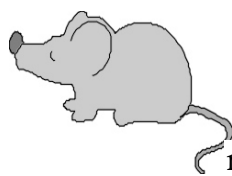
lepik

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

Ev çîye? Ev lînge.
Bu nêdir? Bu qıqdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

mişk

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

îsot

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

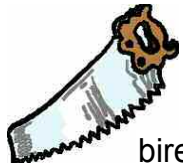
Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

keştî

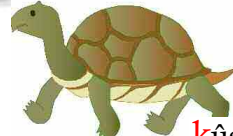
Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Kk

birek

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

kûsî

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

lêv

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

lîmon

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

kund

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

kevçî

Ev çîye? Ev kevçiye.
Bu nêdir? Bu qaşıqdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

xezal

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu ceyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

kûlî.

Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çeyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Nn

nan

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

trên

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

reng

Ev çîye? Ev reнге.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

otobûs

Ev çîye? Ev OtObüse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

Ev çîye? Ev sOle.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

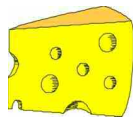

top

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a bool.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çîye? Ev penîre.
Bu nədir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

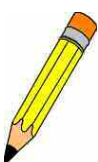
pîvaz

Ev çîye? Ev pîvaze.
Bu nədir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is a onion.

perçemek

Ev çîye? Ev perçemeke.
Bu nədir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çîye? Ev pênûse.
Bu nədir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

beq

Ev çîye? Ev beqe.
Bu nədir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çîye? Ev qaze.
Bu nədir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çîye? Ev meqese.
Bu nədir? Bu qayçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çîye? Ev portqale.
Bu nədir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is a orange.

Rr

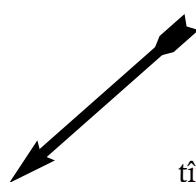
şêr

Ev çîye? Ev şêre.
Bu nədir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrişk

Ev çîye? Ev kêwriške.
Bu nədir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çîye? Ev tîre.
Bu nədir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is a arrow.

rovî

Ev çîye? Ev roviye.
Bu nədir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çîye? Ev sêve.
Bu nədir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is a apple.

stêrk

Ev çîye? Ev stêrke.
Bu nədir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

se

Ev çîye? Ev seye.
Bu nədir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çîye? Ev sêvike.
Bu nədir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

Şş

şûr

Ev çîye? Ev şûre.
Bu nədir? Bu qılıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çîye? Ev şeye.
Bu nədir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

şîr

Ev çîye? Ev şîre.
Bu nədir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

şûşe

Ev çîye? Ev şûşeye.
Bu nədir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

Tt

tiîr

Ev çîye? Ev tiriye.
Bu nədir? Bu üzumdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

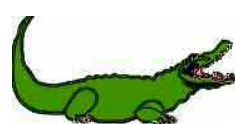
tûtî

Ev çîye? Ev tûtîye.
Bu nədir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

pirtûk

Ev çîye? Ev pirtûke.
Bu nədir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çîye? Ev tîmsahe.
Bu nədir? Bu timsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çîye? Ev utiye.
Bu nədir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is a iron.

guh

Ev çîye? Ev guhe.
Bu nədir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is a ear.

Ûû

bilûr

Ev çîye? Ev bilûre.
Bu nədir? Bu tütəkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çîye? Ev brûske.
Bu nədir? Bu ildırımdır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightningi.

Vv

çav

Ev çîye? Ev çave.
Bu nədir? Bu gözdür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is a eye.

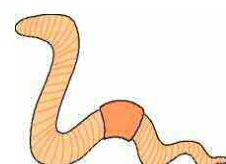
keVok

Ev çîye? Ev keVoke.
Bu nədir? Bu göyərçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çîye? Ev gule.
Bu nədir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çîye? Ev kurme.
Bu nədir? Bu qurddur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çîye? Ev çûke.
Bu nədir? Bu quşdur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dûpişk

Ev çîye? Ev dûpiške.
Bu nədir? Bu əqrəbdır.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

biVir

Ev çîye? Ev biVire.
Bu nədir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is a axe.

berçaVik

Ev çîye? Ev berçaVike.
Bu nədir? Bu eynəkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glass.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

werdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdekdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şekildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kéklikdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xaxalok

Ev çîye? Ev xaxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendir.
Что это? Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

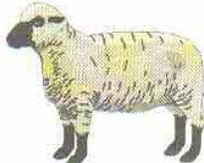
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it? It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

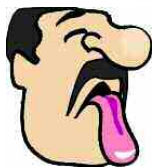
Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

KURDÎ

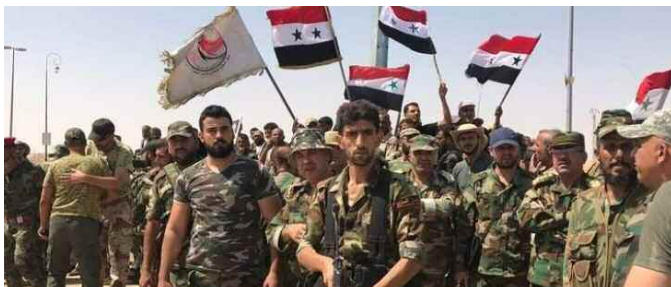
Azerî

N b/s	ya bi tîpên latînî	ya bi tîpên kirîlî	Latinî
1	Aa	Аа	Aa
2	Bb	Бб	Bb
3	Cc	Цц	Cc
4	Çç	Чч	Çç
5	Dd	Дд	Dd
6	Êê	Ее	Ee
7	Ee	Яя	Əə
8	Ff	Фф	Ff
9	Gg	Гг	Gg
10	Hh	Нн	Hh
11	Îî	Ии	Ii
12	Ii	Ьь	İi
13	Jj	Жж	Jj
14	Kk	Кк	Kk
15	Ll	Лл	Ll
16	Mm	Мм	Mm
17	Nn	Нн	Nn
18	Oo	Оо	Oo
19	Pp	Пп	Pp
20	Qq	Qq	-
21	Rr	Рр	Rr
22	Ss	Сс	Ss
23	Şş	Шш	Şş
24	Tt	Тт	Tt
25	Ûû	Уу	Uu
26	Uu	Юю	Üü
27	Vv	Вв	Vv
28	Ww	Ww	-
29	Xx	Хх	Xx
30	Yy	Йй	Yy
31	Zz	Зз	Zz

DIKARÎ BIXWÎNÎ

1	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kurdistana, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, lîmon
16	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Quling, qawe, qîr, qelem, qaiş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	War, welat, Wecîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Piştî dirêjkirina 6 salan artêşa Sûriyê erkê xuleke leşkerî bidawî dike

Piştî 8 salan ji leşkeriya neçar li Sûriyê, Femandariya Giştî ya Artêşa Sûriyê biryar da ku xizmeta kevintirîn xuleya leşkeran bi dawî bibe. Ji destpêka krîza Sûriyê ve, xuleyên leşkeriya neçar yê ku erkên wan temam bûbûn ta niha nehatin bidawîkirin, Femandariya giştî ya artêşa Sûriyê û piştî 8 salan ji krîza Sûriyê fermana bidawîanîna erkê xuleya 102 da.

Dema leşkeriya neçera li Sûriyê 2 sal û nîv in. Tê zanîn ku xuleya leşkeran ya 102an kevintirîn xuleya leşkeran e ku ji Gulana sala 2010an ve ev xule dest pê kiriye û pêwîst bû di destpêka sala 2012ê de bi dawî biba, lê ta niha berdewam bû û niha biryara bidawîhatina wê xuleyê hate dayîn. Li gorî zanyariyan, biryara navhatî dê di 1 meha Hezîrana îsal de were cîbicî kirin.

kurdistan24.net

Hazırladı İsmayıl TAHİR

Коалиция Малики не возражает против кандидатуры Хошияра Зибари на пост президента Ирака

Коалиция "Правовое государство", возглавляемая вице-президентом Нури аль-Малики, заявила в среду, 23 мая, что у них нет возражений против назначения

Хошияра Зибари (на фото), бывшего министра финансов и министра иностранных дел Ирака, который также является членом политбюро "Демократической партии Курдистана" (ДПК), на пост президента Ирака.

По словам одного из лидеров альянса, Джасма Мохаммеда Джаафара, вопрос о выборе Зибари на это пост требует в первую очередь согласия между курдскими фракциями и, во-вторых, переговоров с другими иракскими сторонами.

В качестве неофициальной традиции разделения власти в Ираке премьер-министром должен быть араб-шиит, президентом - курд, а спикером парламента - араб-суннит.

Фазыль Мирани, глава политбюро ДПК, отметил, что для курдов важно занимать пост президента. 12 мая в Ираке состоялись парламентские выборы, в ходе которых ДПК получила большинство голосов в Иракском Курдистане и заняла пятое место в Ираке. kurdistan.ru

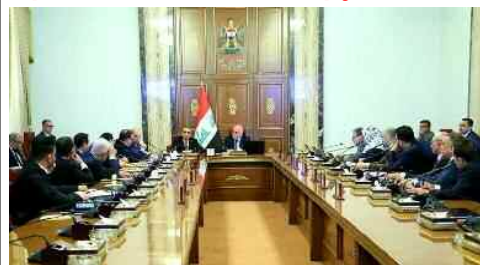
Посол Ирана в Багдаде выразил надежду на развитие связей Тегерана и Эрбиля

Посол Ирана в Ираке заявил в четверг, 24 мая, что отношения между его страной и регионом Курдистан в

целом и с правящей "Демократической партией Курдистана" (ДПК) в частности находятся на благоприятном уровне. "Мы ожидаем, что эти связи будут развиваться и дальше", - сказал посол Ирадж Масджеди журналистам после встречи с высокопоставленной делегацией ДПК в столице Ирака. Он также сообщил, что встреча с представителями ДПК была сосредоточена на поствыборном процессе в Ираке. Однако, по его словам, обсуждение следующего иракского кабинета преждевременно, поскольку основные фракции все еще ведут переговоры о возможных союзах с целью формирования правительства. kurdistan.ru

Абади приказал расследовать предполагаемые нарушения на выборах

Премьер-министр Ирака Хейдар аль-Абади распорядился создать комитет по установлению фактов предполагаемых нарушений на недавних парламентских выборах в стране. Решение было принято после чрезвычайного заседания кабинета в Багдаде, прошедшего в четверг, 24 мая.

Парламентские выборы в Ираке прошли 12 мая. Коалиция "Саирун" влиятельного шиитского лидера Муктады ас-Садра завоевала большинство в стране, а "Демократическая партия Курдистана" (ДПК) заняла первое место в Курдистане. kurdistan.ru

Премьер-министр Абади отказался провести повторные выборы

Несмотря на свою обеспокоенность по поводу результатов парламентских выборов, премьер-министр Ирака Хейдар аль-Абади отказался повторить выборный процесс.

"Мы призываем комиссию быть прозрачной и обеспечивать права избирателей, а также раскрывать любые нарушения в этом вопросе, но мы также не думаем, что этот процесс может быть проведен повторно, и мы не поддерживаем это", - сказал Абади во время своей еженедельной пресс-конференции во вторник, 22 мая.

Далее он заявил, что он и Муктада ас-Садра, глава победившего альянса "Саирун", близки к достижению соглашения о формировании следующего пра-

вительства, поскольку в их взглядах по этому вопросу нет больших различий.

"Но мы не принимаем никаких предварительных условий от любых сторон", - подчеркнул иракский премьер.

12 мая в Ираке состоялись парламентские выборы, по результатам которых "Саирун" Садра выиграла большинство мест в парламенте, а альянс "Победа" Абади занял третье место. kurdistan.ru

Турецкий суд утвердил шестнадцатилетний тюремный приговор для члена НДП

Турецкий суд в Диарбакыре в среду утвердил тюремный срок в 16 лет и 8 месяцев для члена про-курдской "Народно-демократической партии" (НДП) Идриса Балукена. 4 ноября 2016 года Балукен был арестован за предполагаемые связи с "Рабочей партией Курдистана" (РПК), вооруженной группой, которая внесена Анкарой в список террористических организаций.

Балукен был освобожден из тюрьмы 30 января прошлого года, но 17 февраля снова попал за решетку после обжалования его освобождения.

НДП является второй по величине оппозиционной парти-

ей Турции. С 2016 года турецкое правительство арестовало около 5000 членов партии, в том числе

ее сопредседателей, Фиген Юксекдаг и Селахаттина Демирташа. kurdistan.ru

Боевики ИГ убили офицера полиции в Салахадине

Старший сотрудник полиции иракской провинции Салахаддин был убит 26 мая, во время опе-

рации против террористической группы "Исламское государство" (ИГ).

По сообщениям иракских СМИ, начальник полицейского управления бригадный генерал Мохаммед Хамаш аль-Джубури был убит во время розыска экстремистов в районе Мутибиджа, расположенном на востоке провинции. Операция, проведенная в субботу утром, была направлена на очистку от элементов ИГ районов, расположенных между провинциями Дияла и Салахаддин.

Атаки ИГ возобновились в большинстве освобожденных районов Ирака, несмотря на то, что в декабре прошлого власти объявили о полной победе над террористической группировкой. kurdistan.ru

Боевики убили 30 солдат сирийской армии и членов "Хашд аш-Шааби"

Вечером 22 мая боевики "Исламского государства" (ИГ) убили 30 военнослужащих сирийской армии и поддерживаемых Ираном ополченцев "Хашд аш-Шааби" в восточной части Сирии.

Как сообщила в среду Сирийская организация по правам человека, в атаке ИГ, организованной вблизи плотины к юго-востоку от города Пальмира, ИГ использовало смертников и бронетранспортеры. С 2011 года в Сирии длится гражданская война с участием нескольких террористических групп, в том числе "Исламского государства", которое оккупировало обширные территории страны. В результате войны в Сирии погибли

сотни тысяч людей, а около пяти миллионов стали беженцами.

Власти Турции отказались освободить кандидата НДП на время президентской кампании

21 мая турецкий суд отклонил апелляцию про-курдской "Народно-демократической партии" (НДП) освободить бывшего

сопредседателя партии, Селлахаттина Демирташа, который баллотируется на пост прези-

Как сообщает "Reuters", НДП, выдвинувшая Демирташа, потребовала освободить своего кандидата, заявив, что его задержание ставит под угрозу свободу избирателей.

"Мы осуждаем это незаконное решение, которое препятствует проведению равных и справедливых выборов. Каждый день, когда Демирташ, кандидат миллионов, находится не со своими избирателями, бросает тень на выборы 24 июня и ставит под сомнение их легитимность", - говорится в заявлении НДП.

Однако Демирташ намерен продолжить свою президентскую кампанию из тюрьмы. **kurdistan.ru**

Глава Комитета безопасности Анбара рассказал о своем похищении в Турции

26 мая глава Комитета безопасности иракской провинции Анбар Наим аль-Кауд рассказал о своем похищении в Турции, заявив, что оно было спланировано и осуществлено иракскими и сирийскими гражданами.

"Два месяца назад меня вызвали для участия в совещании по борьбе с терроризмом и экстремизмом, и я согласился принять участие во время месяца Рамадан, но я попал в заложники похитителей. Никакой конференции или международной организации не было", - сказал чиновник в интервью "BasNews".

Он рассказал, что похищение было запланировано заранее, и он был приглашен на несуществующее мероприятие, и только благодаря усилиям турецких служб безопасности и вмешательству иракского правительства, он был освобожден, а четверо похитителей арестованы.

Иракский чиновник отметил, что расследова-

ние инцидента продолжается. По его словам, после похищения, совершенного 24 мая, "стороны

из Ирака и внешние стороны, вовлеченные в процесс похищения людей в Турции, запросили за освобождение полтора миллиарда динаров [около одного миллиона долларов]". **kurdistan.ru**

"Хашд аш-Шааби" отирают деньги у жителей Диялы

Про-иранские шиитские ополченцы "Хашд аш-Шааби" начали

ровки требуют деньги у владельцев магазинов, водителей боль-

взимать деньги с жителей подконтрольного им района Джалавлы в провинции Дияла. По словам местного сотрудника партии "Патриотический союз Курдистана" (ПСК), пожелавшего остаться не названным в целях безопасности, члены вооруженной группиров-

ших грузовиков и всех, кто выглядит состоятельным, называя это "налогообложением".

Как заявляют ополченцы, жители обязаны платить за то, что "Хашд аш-Шааби" жертвовали своими жизнями в борьбе против "Исламского государства"

(ИГ), защищая этот район.

"У полиции нет власти, поскольку они [ополченцы] действуют так, как если бы они были правителями провинции", - отметил источник.

Это подтверждает и житель Джалавлы, Абу Карзан, по словам которого, деньги взимаются в конце каждого месяца.

Халиль Худадд, глава отделения ПСК в Джалавле, сообщил, что ополченцы не позволяют работать, если не получают денег.

Джалавла относится к курдским спорным территориям Ирака, которые перешли под контроль иракских и про-иранских сил с октября прошлого года в ходе военного вторжения, вынудившего курдские силы пешмерга покинуть эти земли. Военное вторжение стало ответом Багдада на референдум о независимости Курдистана. **kurdistan.ru**

СМИ: Дамаск передал послам России и Ирана список кандидатов в конституционную комиссию

СМИ: Дамаск передал послам России и Ирана список кандидатов в конституционную комиссию МИД Сирии передал послам России и Ирана в Дамаске список кандидатов в конституционную комиссию. Об этом в субботу со ссылкой на источник сообщило агентство SANA. 30 января в Сочи прошел Конгресс сирийского национального диалога. Его участники договори-

лись сформировать конституционную комиссию, которая совместно со специальным посланником генсека ООН Стефаном де Мистурой начнет готовить предложения для конституции Сирии. Всего в комиссию должны войти 150 человек: 100 кандидатов от правительства Сирии с учетом внутренней умеренной оппозиции и 50 - от внешней оппозиции. **kurdistan.ru**

КРГ подписало соглашение с "Роснефтью" о развитии газового сектора

Региональное правительство Курдистана (КРГ) 25 мая подписало два соглашения с российской нефтяной компанией "Роснефть".

Сделка направлена на разработку газовых запасов Иракского Курдистана и строительство газопровода, для которого российская компания проведет проектирование и предварительную техническую поддержку.

"Роснефть" с оптимизмом смотрит на будущее энергетического сектора КРГ, и намерена сосредоточиться на партнерстве и финансировании газовых проектов в Курдистане. "Роснефть" также заявила, что намерена производить до 10 000 баррелей нефти в день в Курдистане к концу этого года.

Соглашение было подписано в ходе Петербургского международного экономического форума. **kurdistan.ru**

В Курдистане началась подготовка к местным парламентским выборам

Высшая Независимая Избирательная Комиссия Курдистана (КИНЕС) объявила во вторник об официальном начале подготовки к парламентским выборам в регионе Курдистан, которые запланированы на 30 сентября этого года.

Выступая на пресс-конференции в Эрбиле, пресс-секретарь комиссии Шерван Зираи сказал, что уже завершён процесс подготовки списков избирателей.

Он также отметил, что избирательная комиссия еще не решила, будут ли для выборов использоваться электронные избирательные урны.

Эрдоган просит Садра расследовать случаи мошенничества на выборах в Киркуке

Президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган в телефонном разговоре с главой альянса "Саирун", победившего на иракских парламентских выборах, Муктадой ас-Садром, поздравил Садра с победой и попросил расследовать предполагаемое мошенничество в ходе голо-

сования в провинции Киркук. Об этом на своей странице в "Твиттер" 26 мая сообщил турецкий посол в Ираке Фатих Йылдыз. Несколько политических партий отвергли результаты выборов вскоре после их объявления, заподозрив некоторые политические стороны во вмешательстве в работу электронной системы голосования, особенно в Киркуке.

Около 80 депутатов работают над тем, чтобы добиться проведения специальной сессии парламента для обсуждения этого вопроса, но они пока не добились успеха. **kurdistan.ru**

ДИПЛОМАТ

№ 16 (421) 28 май - 3 июнь 2018-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Масуд Барзани: курдская борьба за свободу продолжается

Курдский лидер и бывший президент Иракского Курдистана Масуд Барзани заявил, что курды никогда не откажут-

чают годовщину возобновления курдского восстания - "Майской прогрессивной революции", или "Революции

держки курдов.

"Революция Гулан была посланием народа Курдистана, намерившегося доказать, что он не сдастся. Она возродила курдскую борьбу за свободу, которая также уничтожила разработанный для подавления курдского движения международный заговор", заявил Барзани.

Курдский лидер отметил, что дух его народа и его стремление бороться за свободу до конца были подтверждены историческими движениями, такими как Революция Гулан.

Он также подчеркнул, что ключевое послание курдской борьбы — это стремление к миру и сосуществованию при соблюдении прав всех компонентов общества. kurdistan.ru

ся от своих прав, а борьба за их свободу будет продолжена. Это заявление было сделано во в честь 42-й годовщины курдской революции против режима "Баас".

26 мая в Курдистане отме-

Гулан", которую курды провели год спустя после заключения Алжирского соглашения, достигнутого между Ираком и Ираном для урегулирования их территориальных споров в обмен на отказ Ирана от под-

Пригороды Дамаска освобождены

Вооруженные формирования террористической организации "Исламское государство" полностью уничтожены в бывшем лагере палестинских беженцев Ярмук в Дамаске. Эту территорию контролирует армия Сирии. Об этом сообщил в среду начальник Главного оперативного управления Генштаба ВС России генерал-полковник Сергей Рудской. Сирийские вооруженные силы окончательно очистили от боевиков все пригороды Дамаска и подняли свой флаг над районом Хаджар-эль-Асвад на юге города.

"Когда Южный Дамаск был освобожден от террористов, наши силы вошли в этот район и начали работать повсюду и патрулировать его

24 часа в сутки, и теперь мы готовы помогать гражданам", - говорит офицер сирийской армии.

Бои за Хаджар-Эль-Асвад и

месяца. Сирийским военным служившим приходилось отбивать у противника буквально каждый квадратный метр. Сейчас Ярмук, Восточную

Ярмук, который был последним оплотом боевиков в сирийской столице, шли около

Гуту, Восточный Каламун патрулирует российская военная полиция. kurdistan.ru

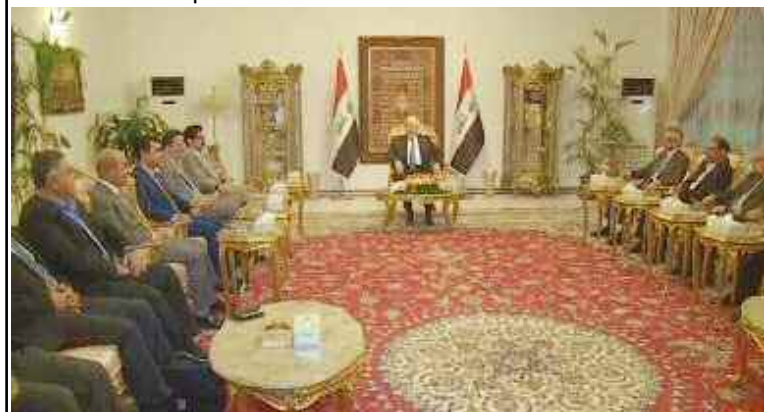
Представители МИД РФ и Курдистана провели встречу

Прибывший с официальным визитом в Россию министр иностранных дел Регионального правительства Курдистана (КРГ) Фалах Мустафа, 22 мая встретился с заместителем министра иностранных дел Российской Федерации и спецпредставителем главы государства по Ближнему Востоку и странам Африки Михаилом Богдановым. На встрече российской и курдской сторон обсуждались вопросы взаимодействия в Ираке в поствыборный период. Высокопоставленные чиновники подтвердили приверженность своих правительств развитию всесторонних отношений. kurdistan.ru

Делегации ДПК и ПСК встретились с президентом Ирака в Багдаде

Высокопоставленные делегации "Демократической партии Курдистана" (ДПК) и "Патриотического союза Курдистана" (ПСК) в среду, 23 мая, встретились с президентом Ирака Фуадом Масумом в Багдаде, чтобы обсудить прошедшие парламентские выборы.

Сообщается, что курдские делегаты обменялись мнениями с президентом касательно образования следующего правительства Ирака. Как сообщил Фуад Масум журналистам после встречи, курдские фракции должны объединиться в одной сильной политической команде, чтобы сыграть решающую роль в Багдаде. Он также отметил, что споры Эрбиля и Багдада следует рассмотреть до формирования следующего кабинета в Багдаде. kurdistan.ru

Взрыв смертника в Багдаде: 19 убитых и раненых

По меньшей мере 19 человек были убиты и ранены в четверг, 24 мая, в Багдаде в результате теракта смертника.

Террористическое нападение было совершено в шиитском районе Шула, у входа в парк "Саклавия", где смертник взорвал себя после того, как был остановлен силами безопасности. Погибли 4 человека, еще 15 ранены.

Пока ни одна из сторон не взяла на себя ответственность за теракт, но ранее с угрозами атаковать районы Багдада в ближайшие дни выступало террористическое "Исламское государство". kurdistan.ru

Делегация ДПК посетила посольство Ирана в Багдаде

Делегация "Демократической партии Курдистана" (ДПК), которая в настоящее время находится в Багдаде, 24 мая посетила посольство Ирана в иракской столице. Посол Ирадж Масджед приветствовал Фазыля Мирани, руководителя политбюро ДПК, который возглавил делегацию ведущей курдской партии. Сообщается, что в ходе встречи стороны обсудили вопрос формирования следующего правительства Ирака. Делегация ДПК уже встретилась с большинством лидеров основных иракских партий для обсуждения этого вопроса.

На прошедших 12 мая выборах ДПК заняла первое место в регионе Курдистан, и стала пятой в Ираке, получив 25 мест в парламенте страны. Альянс "Саирун" Муктады ас-Садра победил на парламентских выборах, получив 54 места. kurdistan.ru

ТӘСІСÇІ VƏ BAŞ REDAKTOR:

TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:

TAHİR SİLÊMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:

TAXIR SULEYMAN

Tel: +994 50 352-33-18

Baş redaktorun müavini:

Ramiz Qərib

Xüsusi müxbir:

Tariyel Cəlil

Региональный корреспондент:

Усуб Тейфур

Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17

Navnisan: Bakı Az1040, soqaq S.Mêhmandarov xani 25, mal-17

Адрес: Баку Az1040, улица С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnilib və "Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur. e-mail: hewler@mail.ru

Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966

BUSB-un Sabunçu rayon filialı

VÖEN 1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 1500